

Türkiye için
EN İYİSİ

2024 YEREL SEÇİM BEYANNAMESİ

EN İYİLER

2024 YEREL SEÇİM BEYANNAMESİ

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	9
GENEL BAŞKANIMIZIN MESAJI	12
1 - YEREL YÖNETİMLER ANLAYIŞIMIZ	17
1.1 - Yerinden Yönetimin Güçlendirilmesi	
1.2 - Yerel Temsil Gücünün Artırılması	
1.3 - Katılımcı Yerel Demokrasi ve İyi Yönetişim	
1.4 - Şeffaf ve Dürüst Yönetim	
1.5 - Yerel Yönetimlerin Mali Yapısının Güçlendirilmesi	
1.6 - Optimum Nüfus Ölçeğinin Belirlenmesi	
1.7 - Kentleşme Politikasında Değişim	
1.8 - Kentlerin Küresel Rekabet Gücünün Artırılması	
1.9 - Anayasal Dayanağın Güçlendirilmesi	
1.10 - İstanbul Büyükşehir Belediye Yasasının Hazırlanması	
1.11 - Kırsal Hayatta Reform: Bütün Köy Yönetiminin Kurulması	
2 - EN İYİLER: 2024 KENT YÖNETİM VİZYONU	30
3 - EN İYİLER KENT VİZYON UYGULAMALARI	33
3.1 - Yerel Demokrasi ve Yönetişim Güçlenecek	
3.2 - Kentler Bütüncül İmar Anlayışı ile Planlanacak	

3.3 - Kentler Depreme ve Afetlere Dirençli Olacak	
3.4 - Kentsel Dönüşüm Anlayışı Değişecek	
3.5 - Kentlerin Ekonomisi Güçlenecek	
3.6 - Kentlerimiz Yabancı Göçüne Karşı Korunacak	
3.7 - Kentlerin Yaşanabilirlik Düzeyi Artacak	
3.8 - Kentlerde Sosyal Adalet ve Eşitlik Sağlanacak	
3.9 - Kentler Madde Bağımlılığı ile Mücadele Edecek	
3.10 - Kentler Yenilenebilir Enerji Kullanacak	
3.11 - Kentlerde Barınma ve Konut Edinme Hakkı Olacak	
3.12 - Kentsel Ulaşım Geleceğe Taşınacak	
3.13 - Turizm Ekonomisi Kentlerle Büyüyecek	
3.14 - Akıllı Teknoloji Kentlerde Gelişecek	
3.15 - Kentler Kültür ve Sanatla Buluşacak	
3.16 - Kentler Tüm Canlılarla Dostluk Kuracak	
3.17 - Kentler İklim Değişikliğine Uyum Sağlayacak	
3.18 - Öğrenen Kentler Bilgiyi Paylaşacak	
3.19 - Kentler Sağlıklı Olacak	

“ENİYİSİ”

*“Yerinde duran, geriye gidiyor demektir.
İleri, daima ileri!”*

H. Atatürk

ENİYİLER TÜRKİYE'Yİ DEĞİŞTİRECEK!

*"2028'e uzanan şanlı bir yolculuğun
ilk adımını atacağız!
Türkiye'nin demokratik millî
yükselişini yerelden başlatacağız!"*

EN İYİSİ DERDİNE ORTAK OLANI SEÇMEK!

GİRİŞ

Türkiye’de yerel yönetimler, vatandaşların mahalli nitelikte müşterek kamusal ihtiyaçlarını karşılamak üzere; il özel idaresi, belediye, büyükşehir belediye ve köyler olarak kurulmuş kamu tüzel kişileridir. Yerel yönetimler; kamusal hizmetlerin etkin ve verimli sunulmasında, demokrasinin geliştirilmesinde, sosyal ve ekonomik eşitliğin sağlanmasında son derece önemli role sahiplerdir. Ancak iki yüzyıla yaklaşan tarihsel sürecinde yerel yönetimlerimiz, kendilerinden beklenen etkiyi yeterli ölçüde gösterememiştir. Kamusal hizmetlerin sunulmasında merkezîyetçiliğe önem veren siyasal tercihlerin ağır basması, anayasal bir ilke olan yerinden yönetim anlayışının ve bunun temsilcisi yerel yönetimlerin gölgede kalmasına neden olmuştur. Merkezi hükûmetlerin, yerel yönetimleri idari ve mali açıdan güçsüz bırakması ve baskıcı vesayet uygulaması; yerel hizmetlerde aksamaya, kamusal kaynakların boşa harcanmasına, yönetimde liyakatsizliğe, kayırmacılığa, gizliliğe ve yozlaşmaya neden olmuştur.

Diğer yandan yöre insanının idareye yabancılaşmasına, güven kaybına ve yerel sorunlara ilgisizliğine, siyasal temsilde adaletsizliğe, vatandaşların karar almaya ve uygulamaya süreçlerinden dışlanmasına ve yerel demokrasinin gelişmemesine, yerli olma ve yaşadığı yöreyi sahiplenme bilincinin zayıflamasına yol açmıştır. Yıllar içinde kente göç ve kentlerde nüfusun yoğunlaşmasıyla yerel hizmetlere olan talebin artması ve çeşitlenmesi, belediyeleri çok sayıda sorunla baş edemez hâle getirmiş ve maalesef deprem ülkesi olan Türkiye’de çarpık ve düzensiz kentleşmenin önü

açılmıştır. Kamusal hizmetlerin sunumunda yerel yönetimlerin yetki ve kabiliyet öncelliğini hiçe sayan aşırı merkezîyetçilik anlayışı, özellikle 2017 yılında uygulamaya konulan Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi ile yeni bir boyut kazanmıştır. Merkezi hükûmeti daha da merkezileştiren ve âdeta tek kişi yönetimine dönüştüren bu sistem, yerel yönetimler üzerindeki baskıyı artırmakla kalmamış; seçilmiş yerel yöneticilerin merkezi hükûmetin taşra memuruna dönüştürülmesine, yöre insanının arzu ve taleplerinin tümüyle görmezden gelinmesine, kentsel ölçekteki yerel hizmetlerin belediyelere rağmen merkezi hükûmetçe yapılmasına ve idari vesayetin siyasal bir vesayete evrilmesine sebep olmuştur.

Bubağlamda 2024 yılı Mart ayında gerçekleştirilecek olan Mahalli İdareler Seçimleri; büyükşehirlerde, illerde, ilçelerde ve köylerde milletimizin hak ettiği kamusal hizmetlere kavuşabilmesi için; yerel sorunlara milletinin arzu ve beklentileri doğrultusunda çözüm üretecek, merkezi hükûmetin değil yöre insanının temsilcisi olacak iyi yöneticilerin iş başına getirilebilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Dile getirilen düşüncelerden hareketle, İYİ Parti’nin yerel yönetimlere ilişkin genel politika çerçevesini ve başlıca ilkelerini belirlemek amacıyla bu stratejik vizyon belgesi hazırlanmıştır. Bu belgeyle yerel seçimler kapsamında başta kentsel hizmetler olmak üzere yerel sorunlara ilişkin İYİ Parti’nin çözüm önerilerini sunmak ve ayrıca parti tarafından yasama meclisinde teklif edilecek düzenlemelere de rehberlik edilmesi amaçlanmıştır.

GENEL BAŞKANIMIZIN MESAJI

Aziz milletim,

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında; ortak değerlerimizi, ortak zenginliğimizi, ortak hatıra mirasımızı çoğaltmaya odaklanmamız gerekirken ne yazık ki suni gündemler üzerinden sürekli olarak ayrıştırıyoruz. Partili Cumhurbaşkanlığı Sistemi ile birlikte Türk siyasetini süratle esir alan bu anlayış sadece devletimizi, kurumlarımızı ve değerlerimizi değil aynı zamanda siyasi rekabeti de tahrip edip çoraklaştırdı.

Üstelik bu kirli anlayış; sadece iktidarı değil, ana muhalefeti de etkisi altına almış durumda. İttifak sistemi üzerinden kutup başı hâline gelenlerin kendi iktidar alanlarını korumayı öncelik hâline getirdiği bu ortamda; helal oylarımız sadece bir sayıya, bir skor tabelasına indirildi ve en nihayetinde Türk siyaseti süratle milletsizleştirildiği bir çıkmaza sürüklendi. Vizyon, hizmet, projeler ve kadrolar üzerinden yapılan millet odaklı siyasi rekabet yerini; değerler ve milletin sinir uçları üzerinden yapılan bir kayıkçı kavgasına bıraktı. Ceket siyaseti, hizmet siyasetinin yerini aldı. **“Ben gelmezsem o gelir”** dayatması, memleketimizdeki gerçek sorunların önüne geçti. Rekabetsizliğin getirdiği bu vasatlığın kaybedeni de doğal olarak Türk milleti olarak hepimiz olduk!

İşte bu tablo karşısında biz İYİ Parti olarak; Türk milletinin iradesini ipotek altına alan bu mecburiyet siyasetini reddediyoruz! Ve aziz Türk milletinin her bir ferdine artık “mecbur değilsin!” diyoruz!

Statükonun konforundan değil, rekabetin heyecanından beslenen bir siyasi parti olarak Türk demokrasisinin tıkanan tüm yollarını açmaya geliyoruz!

Hür ve müstakil siyasetimizle, sadece ve sadece milletin kazandığı bir rekabet ortamını tesis etmeye geliyoruz!

Türkiye’de önce yerelde, sonra da merkezi yönetimde gerçek bir sıçramayı başlatmaya geliyoruz!

Bu doğrultuda;

Demokrasiyi önce şehirlerimizde canlandırmak, sosyal adaleti ve eşitliği önce şehirlerimizde sağlamak, ekonomiyi önce şehirlerimizde ayağa kaldırmak, sığınmacı sorununu önce şehirlerimizde çözmek, depreme ve afetlere karşı direnci sağlamak ve insanımızı duyan, anlayan ve yaşatan şehirler inşa etmek için; partimizin liyakatli kadrolarının yanı sıra başta üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere birçok paydaşımızın katkılarıyla

2024 YEREL SEÇİM BEYANNAMEMİZİ hazırladık.

Çünkü biz İYİ Parti olarak;

Türk milletinin korkularına değil, umutlarına talibiz! Bir avuç rant şımarığının kazanıp, 85 milyonun kaybetmeye mahkûm edildiği bu çarpık düzeni değiştirecek vizyona sahibiz! Ve biz Türkiye’nin hak ettiği millî demokratik yükselişi başlatabilecek tek siyasi partiyiz!

Kimse merak etmesin;

81 il ve ilçelerimizdeki adaylarımızla, Türkiye’yi kadroların en iyisi ile buluşturacağız!

Şehirlerimizi projelerin en iyisi ile buluşturacağız!

Milletimizi yıllardır yaşadığı kronik dertlerin karşısında çözümlerin en iyisi ile buluşturacağız!

Önce yerelde, sonra tüm Türkiye’de!

EN İYİSİ SENİ DİNLEYENİ SEÇMEK!

1 - YEREL YÖNETİMLER ANLAYIŞIMIZ

Yerel yönetimlerin temel varlık nedeni; kamusal hizmetlerin en etkili biçimde sunulması, kaynak verimliliğinin sağlanması ve demokrasinin geliştirilmesine katkı yapılmasıdır. Yerel yönetimlere yüklenen fonksiyonun başarıya ulaşması ise yerinden yönetimin güçlendirilmesi ve yerelin önceliği (subsidiarite) olarak bilinen hizmetlerde, vatandaşa en yakın idari birimlerin yetkilendirilmesi anlayışıyla mümkündür. Bu doğrultuda İYİ Parti'nin genel politik yaklaşımı, Türkiye'de kamu yönetimi sistemi içinde yerinden yönetim kuruluşlarının güçlendirilmesi ve yerel yönetimlerin idari ve mali yapabilirlik kapasitesinin artırılmasıdır. İYİ Parti; yerel yönetimlerin toplumsal dayanışma, adalet ve iş birliği anlayışı içinde; temsil gücü yüksek, hesap verebilir, saydam, dürüst, katılımcı ve kapsayıcı yapılara dönüştürülmesini arzulamaktadır.

İYİ Parti; mevcut hükümet modelinin neden olduğu sorunlarla birlikte, özellikle kentlerde temel kamusal hizmetler dışında; doğal afetler, gıda ve su güvenliği, yabancı göçü, güvenlik vb. hususlarda yaşanan sorunları da dikkate alarak yeni yasama döneminde tüm partilerin ortak çabası ve katılımı ile üniter devlet yapısı esaslı yerel yönetimlerde yeniden yapılanma (yerel yönetimler reformu) çalışmalarının başlatılması gerekliliğini savunmaktadır.

İYİ Parti'nin yerel yönetimler reformu çerçevesinde genel politikasını belirleyen konu başlıkları şunlardır:

1.1 - YERİNDEN YÖNETİMİN GÜÇLENDİRİLMESİ

Kamu yönetimi sisteminde "hizmette yerel yönetimlerin önceliği (yerellik) ilkesine" ağırlık verilmesi. Bu nedenle mahalli nitelikteki birçok kamusal hizmetin yerel yönetimlerin görev ve yetki alanına bırakılması.

Yerel yönetimlerin idari ve mali bakımdan yapabilirlik kapasitesinin artırılması.

Üniter devlet yapısı ve idarenin bütünlüğü ilkesinin gereği olan merkezi yönetimin, yerel yönetimler üzerindeki idari vesayetinin siyasal bir baskı aracı olarak kullanılmasına son verilmesi.

Aynı yönetim alanında yerel nitelikteki hizmetlerde bir tek idari kuruluşun yetkili ve sorumlu kabul edilmesi, yönetimde çift başlı bir yapıya ve yetki çatışmasına izin verilmemesi.

İl özel idarelerinin tüzel kişiliğine son verilmemiş olduğu illerde, bu kuruluşların yerel hizmetlerin sunumundaki ihtiyaç ve zaruriyetinin gözden geçirilmesi.

EN İYİLER

1.2 - YEREL TEMSİL GÜCÜNÜN ARTIRILMASI

Yerel yönetimlerde “güçlü başkan-zayıf meclis” anlayışı terk edilerek yerel yönetimlerin karar organı olan “meclislerin temsil gücü ve hesap sorma kabiliyetinin” artırılması.

Yerel yönetimlerde tek adam anlayışının önüne geçilerek çoğulcu demokrasinin gelişmesine imkân verilmesi. Bu bağlamda; belediye meclislerine kendi üyeleri arasından bir meclis başkanı seçebilme hakkının verilmesi.

Belediye meclislerinde çoğulcu bir temsil yapısının oluşturulması için yerel seçim barajının düşürülmesi.

Büyükşehirler başta olmak üzere, yerel yönetimlerin karar organı olan meclislerde “yörenin sorunlarını bilen ve doğrudan yöre insanının içinden gelen temsilcilerin” yer almasına önem verilmesi.

Yerel meclislerde “kadın üyelerin sayısının artırılması” ve toplumsal grupların yeterli ölçüde temsil edilmesine imkân tanınması.

Vatandaşların istek ve beklentilerinin daha kolay tespit edilebilmesi amacıyla mahalle yönetiminde muhtarların görev, yetki ve sorumluluklarının yeniden tanımlanması.

1.3 - KATILIMCI YEREL DEMOKRASİ VE İYİ YÖNETİŞİM

Demokrasinin ve katılımcı yurttaşlık kültürünün ancak yerel yönetimlerde gelişebileceği düşüncesinden hareketle; vatandaşların kendilerini doğrudan ilgilendiren konularda yerel karar alma süreçlerine katılımı sağlanması.

Yerel yönetimler mevzuatımızda katılıma yer veren araçlar ve yöntemlerin yetersizliğinin giderilmesi. Milletimizin yerel karar alma süreçlerine katılımı hususunda uygulamaların geliştirilmesi ve yasal güvenceye alınması.

Yerel yönetim anlayışında sivil toplum kuruluşlarının rolünün güçlendirilmesi. Yerel düzeyde faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının; yöresel sorunlara çözüm üretme ve vatandaşlara katkı sağlama kapasitesinin artırılması amacıyla sorumluluk almaya teşvik edilerek ilgili her alanda paydaş kabul edilmesi. Bu bağlamda Kent Konseylerinde yapısal ve işlevsel değişimin sağlanması, etkinlik ve yapabilirlik kapasitesinin artırılması.

1.4 - ŞEFFAF VE DÜRÜST YÖNETİM

Yerel yönetimlerin millete karşı hesap verme sorumluluğunun artırılması.

Alınan kararlar ve uygulamalar hakkında vatandaşların sürekli olarak bilgilendirilmesi hususunda yönetimlerin sorumlu tutulması. Bu sorumluluğun yerine getirilmediği durumlarda ilgililer hakkında çeşitli yaptırımların uygulanması.

Belediyelerde yıllık bütçe ve mali konular hakkında belediye başkanlarının meclise karşı olan sorumluluk alanının genişletilmesi ve bu bağlamda vatandaşların uygun vasıtalarla bilgilendirilmesine önem verilmesi.

1.5 - YEREL YÖNETİMLERİN MALİ YAPISININ GÜÇLENDİRİLMESİ

Yerel yönetimlerin mali yapabilirlik kapasitesinin güçlendirilmesi için genel bütçe vergi gelirlerinden aktarılan payların ve öz vergi gelirlerinin artırılması.

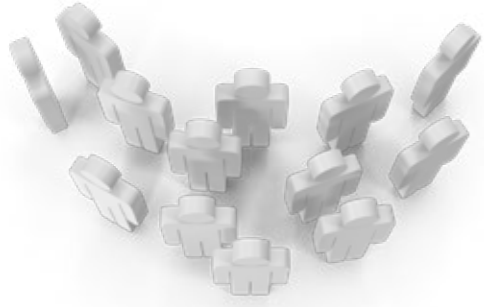
Türkiye’de yerel yönetimler, gelirlerinin büyük kısmını devletin genel bütçe vergi gelirleri toplamından aktarılan paylardan sağlamaktadır. Böylece mali bakımdan yerel yönetimler, merkezi hükûmete bağımlı hâle gelmektedir. Emlak, çevre-temizlik gibi bir iki vergi kalemi dışında yerel yönetimlerin kendilerine ait öz gelirlerinin oranı

oldukça düşüktür. Dolayısıyla özellikle büyükşehir belediyeleri, artan hizmet yükünü karşılamak için borçlanmaya gitmektedir. Diğer yandan büyükşehir belediyelerine bağlı ilçe belediyeleri, zaten yetersiz olan gelirlerinin bir kısmını büyükşehir belediyesi bütçesine aktarmak durumundadır. Bu nedenle her geçen gün hizmet üretebilme kapasiteleri de azalmaktadır.

Kentlerin ekonomisi ve üretim kapasitesi, sahip oldukları nüfus yoğunluğu, sermaye birikimi ve rekabet hacmi, turizm potansiyeli gibi çeşitli unsurlar dikkate alınarak; mevcut vergi gelirlerine ek olarak yeni vergi gelirlerine kavuşmalarının sağlanması.

- Emlak vergisinde olduğu gibi konusu bakımından doğrudan yerel nitelikte olan vergilerin idaresi ve kullanımının yerel yönetimlere bırakılması.
- Turizm kentlerine özgü çeşitli vergilerin (konaklama vergisi gibi) oluşturulması, işletme vergisinin bir bölümünün doğrudan yerel yönetimlerin idaresine bırakılması.
- Kent sınırları içindeki imar uygulamalarından elde edilen gelirlerin ve rant artışlarının belediyeler tarafından vergilendirilmesi.

1.6 - OPTİMUM NÜFUS ÖLÇEĞİNİN BELİRLENMESİ

Kent yönetimlerinin; yönetilebilirlik, kentsel ekonomi ve yaşam kalitesi bakımından en uygun nüfus büyüklüğüne (optimum nüfus büyüklüğüne) kavuşturulması. Bu kapsamda hizmetlerde etkinlik ve verimlilik parametreleriyle birlikte yöre insanının yönetime katılım imkânlarının bütüncül bir yaklaşımla ele alınması.

Belediye kuruluşuna ilişkin nüfus ve uzaklık ölçülerinin, büyükşehir olma nüfus kriterinin yeniden düzenlenmesi.

Göç ve benzeri nedenlerle ortaya çıkan kalabalıklaşma maliyetlerine (kişi başı hizmet maliyetine) izin verilmemesi.

Büyükşehirlerde mahalle yönetimi nüfus ölçeğinin, optimal büyüklükler esas alınarak yeniden tanımlanması.

1.7 - KENTLEŞME POLİTİKASINDA DEĞİŞİM

Yerel yönetimlerde yapısal ve hukuksal değişime yön verecek insan ve çevre odaklı yeni bir kentleşme politikasının geliştirilmesi ve tüm ülkede ulusal bir stratejik plan kapsamında kent yönetimleriyle iş birliği ve entegrasyon içinde yürütülmesi.

Yaşanabilirlik düzeyi yüksek yerleşim yerleri için "sürdürülebilir kentleşme stratejisinin" geliştirilmesi.

Bütünleşik bir kentleşme yaklaşımıyla kentlerin imar, arazi, konut, ulaşım gibi mekânsal planlanmasının; kentin doğal, sosyal, kültürel ve tarihsel çevresiyle birlikte ele alınması.

Kentleşme politikasının uygulanması sürecinde, yönetimde şeffaflık ve katılım ilkelerinin hayata geçirilmesine öncelik verilmesi.

1.8 - KENTLERİN KÜRESEL REKABET GÜCÜNÜN ARTIRILMASI

Küresel dünyada kentlerin sahip olduğu rekabet gücünün, ulusal ekonomilerin gelişmişlik düzeyini gösteren başlıca parametreler arasında olması nedeniyle; küresel rekabette yerini alabilecek kentlerimizin sayısının ve kapasitesinin artırılması.

Liman kentlerimizin ticaret, lojistik, konut, bankacılık ve finansman hacmini genişleten; ulaşım, sağlık, turizm gibi alanlarda sunduğu kentsel hizmet kalitesini artıran bir kentleşme politikası yürütülmesi ve bu nedenle ilgili yerel yönetimler yetki alanının genişletilmesi.

1.9 - ANAYASAL DAYANAĞIN GÜÇLENDİRİLMESİ

Kamusal hizmetlerin bölüşümü hususunda yerelin önceliği (subsidiarite) ilkesine Anayasa'da yer verilmesi.

Anayasa'nın yerel yönetimlere ilişkin düzenlemesinde (md.127) idari ve mali yapabilirlik gücünün tanımlanarak güvence altına alınması.

Demokrasinin ve yönetime katılımın gelişmesinde yerel yönetimlerin sahip olduğu misyonun Anayasa'da açıklanması.

1.10 - İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE YASASININ HAZIRLANMASI

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 5216 sayılı büyükşehir ve 5393 sayılı belediye kanununa göre yönetilmektedir. Ancak küresel bir kent olan İstanbul; tarihsel ve kültürel mirası, iktisadi ve ticari kapasitesi, nüfusu ve nüfus yoğunluğu, kamusal hizmet ve yatırım hacmi gibi daha birçok bakımdan diğer büyükşehirler ile kıyas kabul etmeyecek ölçüde büyük öneme sahiptir. Diğer taraftan, sahip olduğu özellikleri nedeniyle İstanbul Büyükşehir Belediyesi; yerel nitelikte çok sayıda hizmeti, kendi mali yapısı ve mevcut yasal yetkileriyle yürütebilme olanağını bulamamaktadır. Her yıl yaklaşık 400 bin nüfus artışının yaşandığı kentte yerel yönetimler; sadece günlük ihtiyaçları karşılama veya sıradan kamusal hizmetleri yürütme çabasını gösterebilmektedir. Bunlarla birlikte büyükşehir belediye yönetimi, yerel nitelikteki önemli ve büyük yatırımlar konusunda ya merkezi hükûmete bağımlı olmakta ya da doğrudan merkezi hükûmetin müdahalesine maruz kalmaktadır. Sözü edilen hususlardan dolayı gelişmiş ülkelerdeki örnekleri gibi İstanbul kentine yerel yönetimler mevzuatı içinde ayrı bir yer verilmesi, belediye ve büyükşehir yasalarının uzantısı olarak bu yasaları kent özelinde tamamlayan İstanbul Büyükşehir Yasasının hazırlanması gerekmektedir.

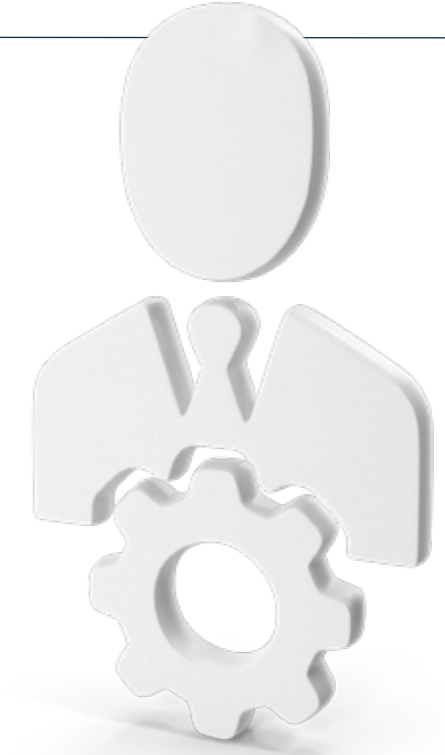
1.11 - KIRSAL HAYATTA REFORM: BÜTÜN KÖY YÖNETİMİNİN KURULMASI

Köy yönetiminin yeniden yapılandırılması.

1924 tarihli 442 sayılı Köy Kanunu, kırsal hayatın günümüz ihtiyaçlarını karşılamaktan oldukça uzaktır. Bu bağlamda kırsal yaşamda iktisadi, sosyal ve kültürel gelişmeyi ve kalkınmayı sağlayacak; kırsal yaşamı özendirerek, tarımsal üretimi ve hayvancılığı sürdürülebilir kılabilecek bir yasal düzenlemenin ivedilikle yapılması gerekmektedir.

Köylerimizi birbirine entegre ederek kırsal yaşamda nüfus yoğunluğu oluşturacak ve böylece yerel nitelikteki ortak ihtiyaçların belirlenmesi ve karşılanmasını, bunlar için kaynak oluşturulmasını mümkün hâle getirecek "bütün (tek) köy yönetimleri" oluşturulması.

2 - EN İYİLER: 2024 KENT YÖNETİM VİZYONU

Türkiye’de yıllarca süren kırdan kente göçün bir sonucu olarak, bugün nüfusun büyük çoğunluğu kırsal alanda yaşamamaktadır. Ancak yerel hizmetler belediyeler tarafından sağlanmaktadır. Dolayısıyla bugün yerel yönetimler kavramına esas manasını veren farklı nüfus yoğunluğuna ve yönetim ölçeğine sahip belde, ilçe, il ve büyükşehir belediye yönetimleridir. Ayrıca 2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı yasayla, yerel hizmetlerden faydalanan nüfus yoğunluğu bakımından yerel yönetimler sistemi içinde köy yönetimleri ve il özel idareleri; etkilerini büyük oranda kaybetmiştir. Bu nedenle İYİ Parti Yerel Yönetimler Vizyonu’nun çerçevesini; kentsel yaşama dair kamusal hizmetler, kentlerde ortaya çıkan çevre, imar, ulaşım, sağlık, güvenlik gibi sorunlar, kentin sosyal, ekonomik ve siyasal dönüşümü oluştururken; kamu tüzel kişiliğine haiz sorumlu yerel yönetim kuruluşu da belediyeler olmaktadır. Kısaca belirtmek gerekirse İYİ Parti Yerel Yönetimler Vizyon Planı, İYİ Belediyeciliğin Kent Yönetimi anlayışını açıklamaktadır.

İYİ Parti Vizyoner Kent Yönetimi ve Belediyecilik Anlayışı;

Sürdürülebilir kentsel gelişme ve kalkınma, hizmette yerellik, temsilde adalet, katılımcı demokrasi, sosyal barış ve eşitlik anlayışı çerçevesinde; yaşanabilirlik düzeyi yüksek, ideal kente ulaşılması

için kente ve kent hayatına ilişkin sorunların tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesini; bu nedenle hazırlanacak olan projelerin karar alma süreçlerine, planlamaya ve kentsel hayata aktarılmasını amaçlamaktadır. Bu çerçevede EN İYİLER anlayışının kent yönetiminde benimsediği temel ilkeler;

- Kapsayıcı, Eşitlikçi ve Katılımcı,
- Yerinde Karar Veren,
- Şeffaf ve Hesap Verilebilir,
- Yenilikçi ve Gerçekçi,
- İş birlikçi ve Sonuç Odaklı,
- Sürdürülebilir ve Yerel Kalkınma Odaklı olmaktadır.

İYİ Parti, kentsel hizmetleri etkin ve verimli bir şekilde sunabilmek için yönetsel araçları en etkili biçimde kullanacaktır.

Bu kapsamda **“İYİ Yönetim, İYİ Hizmet”** anlayışının temel yönetsel araçları;

- Kurumsal yetki ve olanakları kullanmak,
- Paydaşlarla iş birliği yapmak,
- Tedarik olanaklarını kullanmak,
- Mevzuata uygun yerel düzenlemeler yapmaktır.

EN İYİSİ
İŞİN
EHLİNİ
SEÇMEK!

EN İYİSİ RANTA SON VERENİ SEÇMEK!

3 - EN İYİLER
KENT VİZYON
UYGULAMALARI

3.1

YEREL DEMOKRASİ VE YÖNETİŞİM
GÜÇLENECEK

“

EN İYİLER,
Kentleri Katılımcı ve
Çoğulcu Demokrasi
Anlayışıyla Yönetecek!

”

Yerel düzeyde katılımcı demokratik kültürün geliştirilmesi için kentte yaşayanlara bireysel ve kurumsal düzeyde karar alma süreçlerine katılma imkânı sağlamayı hedeflemekteyiz. Böylece farklı düşüncelerin hoşgörü ve uzlaşma kültürü içinde dile getirilmesine imkân tanıyan, bunlar arasında ortak akıl ve iş birliğini tesis eden katılımcı ve çoğulcu bir kente ulaşmayı arzu etmekteyiz.

- Kent yönetiminde **“stratejik yönetim”** anlayışını egemen kılacağız. Belediyelerin stratejik plan dâhil; tüm karar alma, planlama ve proje hazırlama sürecinde çok aktörlü paydaş katılımı uygulayacağız.
- Belediyelerde **“hizmet süreçlerinin iyileştirilmesi”** için kurumsal hiyerarşiyi yeniden yapılandıracağız.
- Kent Konseylerinin **“idari ve mali yapabilirlik kapasitesini”** artıracacağız. Konseyleri proje üretme

ve hizmetlere destek sağlama hususunda teşvik edeceğiz.

- E-belediyeçilik uygulamalarını tüm hizmet alanlarını kapsayacak ve en iyi teknolojik altyapıyı kullanacak biçimde genişleteceğiz.
- Belediye meclislerinde kadın meclis üyelerinin ve toplumsal grupların eşit ve yeterli ölçüde temsil edilmesini sağlayacağız.
- Milletimizin belediyelerin karar alma, uygulama ve denetim süreçlerine katılımına imkân tanıyan uygulamaları genişleteceğiz.
- Büyükşehirlerde mahalle yönetimlerini yönetime katılım sürecinin temel aracı olarak göreceğiz. Bu kapsamda mahalle ölçeğinde **“semt meclislerinin”** oluşturulmasını sağlayacağız.

3.2

KENTLER BÜTÜNCÜL İMAR
ANLAYIŞI İLE PLANLANACAK

“
EN İYİLER,
Planlama ve İmar
Uygulamalarını Kentsel
Çevreye Uyumlu Yönetecek!
”

Ülkemizde kentsel planlama ve imar uygulamaları düzensiz ve çarpık kentleşmeye neden olan rantçı ve fırsatçı bir yönetim anlayışı ile yürütülmüştür. İYİ Parti olarak, düzensiz kentleşmenin neden olabileceği olumsuz sonuçları dikkate almayan, milletimizi beton yığınlarına mahkûm eden belediyecilik anlayışına son vererek kentlerimizi insan ve çevre odaklı bütüncül bir imar anlayışı ile planlayacağız. Şehirlerimizi yaşanabilir kılmak için sürdürülebilir kentleşme stratejisini hayata geçireceğiz. Öngörü, iş birliği ve uzmanlık içeren kentsel planlama anlayışımızla; yerleşim alanlarının sadece fiziksel alt ve üstyapısını değil, aynı zamanda doğal, kültürel, sosyal ve ekonomik dokusunu da geliştireceğiz.

Kentsel planlama ve imar politikalarımızın temel unsurları şunlardır:

- Çevresel Sürdürülebilirlik
- Toplumsal Etkileşim
- Ekonomik Gelişim
- Risk Yönetimi
- Estetik Görünüm
- Kentlerimizde planlı gelişmenin sağlanabilmesi için her ölçekteki yerleşim alanına yönelik olarak sürdürülebilir kalkınmanın ekonomik, sosyal ve çevresel bileşenleri arasındaki dengeyi gözetken katılımcı bir karar alma mekanizmasının oluşturulması için ölçeklendirilmiş bir planlama ve tasarım anlayışını hayata geçireceğiz.
- İmar planlarının hazırlanmasında gelecekteki taleplerin karşılanması, kentsel dönüşüm, kentin

ihtiyaçlarına uygunluk, teknik uygulanabilirlik ve kamu yararını esas kılacağız.

- Enerji, gıda ve su kaynaklarının kullanımı, doğal afetlere dirençli, iklim değişikliği koşullarına uyum sağlayabilen kırılğan olmayan şehirler için kentlerin morfolojik özelliklerini planlama sürecine dahil edeceğiz.
- Kentsel imar planlarının belediye stratejik planı kapsamında yürütülmesini ve entegrasyonunu sağlayacağız.
- Arazi ve konut piyasalarının düzenlenmesi ve arazi kullanımının optimize edilmesinin yanı sıra açık alanların korunmasını ve genişletilmesini sağlayacağız.
- Kentlerin karakteristik özelliklerini, kimliklerini, kompozisyonlarını ve estetik yapılarını koruyacağız.
- Bölgesel planlarda değişen koşullara uyumu artırmak için kentsel planların daha esnek bir yapıda hazırlanmasını sağlayacağız.
- Kaçak yapılaşmanın engellenmesi ile yörenin yaşam kalitesini yükselterek fiziksel mekânlarda estetik ve yaşam konforunu artıracacağız.
- Kent sakinlerinin önceliklerini, ihtiyaç ve tercihlerini kentsel yapılı çevrenin planlanması sürecine katacağız. Kentsel planlama sürecinde yönetimde şeffaflık ve katılım ilkelerinin hayata geçirilmesine öncelik vereceğiz.
- Kentsel dönüşüm anlayışını değiştireceğiz.
- Kentsel planlamada yörenin tarihsel ve kültürel mirasını korunmasını sağlayacağız.

3.3

KENTLER DEPREME VE AFETLERE
DİRENÇLİ OLACAK

“

EN İYİLER,**Kentleri Doğal Afetlere
Karşı Dayanıklı Hâle
Getirecek!**

”

Milletimizin can ve mal güvenliğini esas alan şehircilik anlayışı ile deprem ve doğal afetlere karşı riskleri yönetebilen, kırılğan olmayan; sağlık, gıda, ulaşım, barınma imkânlarına sahip dirençli kentlerin inşa edilmesini amaçlamaktayız.

“Afet değil, tedbirsizlik öldürür” düşüncesiyle; deprem, su baskını, sel ve orman yangınları gibi tüm afetlerde uygulayacağımız yönetim politikaları; milletimizin sağlık ve refahının güvencesi olacaktır.

Bütüncül bir kentleşme politikasıyla; şehirlerimizin “fiziksel, toplumsal ve ekonomik yapısıyla, ekolojik sistemiyle” depreme dirençli hâle getirilmesini hedeflemekteyiz. Şehirlerimizi, deprem felaketi öncesinde kırılğanlığı azaltarak afet sonrasında kendini en hızlı bir şekilde yenileyebilir bir yapıya kavuşturmayı amaçlamaktayız.

Doğal afetlerin ulusal boyutta yaratacağı olumsuz ekonomik etkiler ancak yerel ekonomik yapılara odaklanarak en aza indirilebilir. Bu bağlamda; ulusal ve uluslararası ekonomik kaynaklardan da yararlanarak, yerele özgü özellikleri ve ölçekleri dikkate alan “risk, afet, fırsat, dayanıklılık” anlayışının geliştirilerek; afetlere dirençli bir kentsel ekonomik yapının sağlanmasını hedeflemekteyiz.

• Kentlerin gövdesini oluşturan fiziksel yapıyı çevreyi daha dirençli hâle getirmek için arazi kullanım planlaması ve yer seçiminin yanında, bina dayanıklılığını ve “esnekliğini artıracak teknik yapısal” uygulamalara önem vereceğiz.

• Afetlere karşı daha dayanıklı ve esnek bir kentsel ekonomik yapı oluşturmak için geniş ölçekli ve pasif ekonomik dayanıklılık (müdahale ve yeniden yapılandırma) anlayışı yerine, mekânsal ölçekli ve dönüşümsel ekonomik dayanıklılık (kırılğanlıklar, uyum ve sistemsellik) olarak adlandırılan politik yaklaşımı hayata geçireceğiz.

• Afetlere karşı tampon görevi gören doğal ve sağlıklı ekosistemleri, kentsel ekosistemin afet risklerini azaltmak ve kentsel dayanıklılığını artırmak amacıyla koruyacak ve iyileştireceğiz.

• Milletimizin doğal afetler karşısında bilinçlenme, hazırlıklı olma, mücadele etme ve çabuk toparlanma düzeyini artıracak; afete karşı toplumsal etkinleştirme ve dayanıklılığı artırma çalışmalarını tüm paydaş kurumları kapsayacak şekilde hayata geçireceğiz.

• Kentlerimizi dirençli hâle getirebilmek için bilim ve teknoloji temelli risk değerlendirme, önleme, azaltma, hazırlık ve iyileştirmelerin dâhil olduğu proaktif bir afet ve risk yönetim modeli uygulayacağız.

• Kentlerimizde afet ve risk yönetim süreçlerinin her bir aşamasında etkin toplumsal iletişim ve uyarı mekanizmalarının oluşturulmasını sağlayacağız.

3.4

KENTSEL DÖNÜŞÜM ANLAYIŞI
DEĞİŞECEK

“

EN İYİLER;**Rantı Değil Kamu Yararını
Gözeten Kentsel Dönüşümü
Hayata Geçirecek!**

”

Doğal afet riskinin yüksek olduğu illerimizde yaşanabilecek tüm yıkım ve kayıpları en aza indirecek; kentsel dönüşüm ve imar faaliyetlerini vatandaşlarımızla el ele, rantı değil kamu yararını gözeten bir anlayışla hayata geçireceğiz.

- Kentsel dönüşümü depreme dayanıklı konut üretim sürecine ek olarak kentlerin sosyal, kültürel, çevresel ve ekonomik boyutlarıyla ele alan bir politik anlayışla yürüteceğiz.
- Kentsel dönüşüm, amacı ve konusu bakımından zaruri bir ihtiyacın sonucudur. Bu bağlamda kentsel dönüşüm çalışmalarını doğrudan ve öncelikli olarak depreme dayanıklı, ucuz, sağlıklı ve güvenli konutların üretimi amacıyla yürüteceğiz.
- Şehirlerimizin deprem ve doğal afet risk yönetimi planlarını revize edeceğiz.
- Kentsel dönüşüm uygulamalarını yerinden etme ve mülksüzleştirme sonuçları doğurmayacak şekilde yöneteceğiz.
- Deprem ve doğal afet riskinin düşük olduğu yerleşim alanlarını çekim merkezi konumuna getirecek yeni kent planları ve projeler hazırlayacağız.
- Deprem ve doğal afet riskinin yüksek olduğu yerleşim alanlarında yapı stoğunun, ulaşımın ve nüfusun azaltılması, yeşil alanların genişletilmesi önceliğimiz olacak.
- Sanayi tesisleri ve organize sanayi bölgelerinin deprem riski düşük olan bölgelere taşınmasını sağlayacağız.
- Kentsel dönüşüm projelerini, yerinde ve yerel dönüşüm ilkesi çerçevesinde tanımlayacak ve uygulayacağız.

- Kentsel dönüşüm projelerini, milletimizin barınma ve konut edinme hakkının korunması anlayışıyla hazırlayacağız.
- Kentsel dönüşümde tapu ve mülk sahiplerinin haklarını koruyan bir yaklaşımı esas alacağız. Tapu ve hak sahipliği konusunda yaşanan sorunların; kentsel dönüşümü hızlandırmak amacıyla, ivedilikle ve kolaylıkla çözülmesini sağlayacağız.
- Kentsel dönüşümün en önemli konusu olan finans sorununun çözülmesi ve inşaat maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla çalışmalar yürüteceğiz.
- Kentsel dönüşüm uygulamalarını yörenin sosyal kimliği ve kültürünü, tarihsel mirasını, doğal varlıklarını, tarımsal gıda ve su yeterlilik kapasitesini gözeten; taşıdığı afet risklerini ve büyüme kapasitesini hesaba katarak yürüteceğiz.
- Kentsel dönüşümüne ilişkin tüm karar alma ve uygulama süreçlerini ilgili tarafların katılımına imkân tanıyan müzakere platformları aracılığıyla yürüteceğiz.
- Yerleşik köklü semtlerde, mahalle ve komşuluk ilişkilerinin korunması amacıyla kentsel dönüşüm projeleri geliştireceğiz.
- Kentsel dönüşümün, kent içi göçe ve yabancılışmaya neden olmasına izin vermeyeceğiz.
- Okul, hastane gibi kamusal binalar ile diğer yapıların dayanıklılık denetimlerine hız vereceğiz.
- Konut üretiminde yatay ve az katlı mimarinin yaygınlaşmasına, millî mimari üslubunun geliştirilmesine öncülük edeceğiz.

3.5

KENTLERİN EKONOMİSİ
GÜÇLENECEK

“

EN İYİLER,**Kentlerde Ekonomik
Gelişme Ve İstihdam
Sağlayacak!**

”

Kentler, bireysel teşebbüs hürriyetinin ve gücünün ortaya çıkarıldığı; sanayi, ticaret, bankacılık faaliyetlerinin başladığı ve sürdüğü; sahip olduğu nüfus yoğunluğu ile her türlü mal ve hizmetin talep gördüğü, pazarların oluştuğu yerlerdir. Esasen ulusal ekonomilerin gücü, ülkelerin sahip olduğu kentlerin ekonomik hacminin büyüklüğüne bağlıdır. Bununla birlikte kentlerin ekonomik gelişmenin sağlanmasında ve sürdürülebilir kılınmasında kent yönetimlerine önemli görevler düşmektedir.

• Yöre insanının ekonomik potansiyelini harekete geçirecek olan etkin kentsel ekonomi politikalarımızla, sürdürülebilir büyümeyi mümkün kılarken, sosyal gruplar arasında adaletin ve yaşam kalitesinin de artırılmasını sağlayacağız. Uygulayacağımız kent ekonomisi anlayışıyla milletimizin ve tüm paydaşların iktisadi girişimlerinde “başlatıcı, kolaylaştırıcı ve yönlendirici” olacağız. Kentlerde karşılıklı iş

birliğini güçlendirerek, ekonomik fayda ve kaliteli bir yaşamı hedef alan yerel ekonomik büyüme ve kalkınmayı sağlayacağız. Kent yönetimlerinde doğal çevreyi gözeten, sürdürülebilir kentleşme ve ekonomik gelişmeyi senkronize eden politikalar uygulayacağız.

- Üretim potansiyelinin artırılması, ulaşım ve enerji kullanımı gibi hizmetlerin sağlanması, yatırımların teşvik edilmesi için yöreye özgü ekonomik faaliyetlerin alanına ve yoğunluğuna göre kentsel ekonomik kalkınma stratejilerini planlayacağız.
- Kentsel ekonomik kalkınma stratejisiyle sosyal hayatın, kültürün, tarihsel mirasın, bilginin ve mekânın yeniden üretilmesini sağlayacağız.
- Yerel ekonomi modelimizde doğal, beşerî ve teknolojik tüm kaynakları; akılcı, kapsayıcı ve önceliklerine göre harekete geçirecek koşulları oluşturacağız.

- Yerel üretimin ve iş gücünün temel aktörü olan küçük ve orta ölçekli işletmelerin değişen ekonomik koşullara uyum sağlaması ve rekabet gücünün artırılması amacıyla işletme destek programlarını hayata geçireceğiz.
- Destek programları kapsamında küçük ve orta ölçekli yerel işletmelere; kurumsallaşma, inovasyon, araştırma-geliştirme çalışmalarıyla nitelikli iş gücüne ve bilgiye ulaşımı konusunda katkı sağlayacağız.
- Yerelde bilginin yeniden üretilmesi ve paylaşılması, öğrenen yenilikçi iktisadi yapıları ve güçlü bir network oluşturulması amacıyla kent inovasyon ve girişimcilik merkezleri kuracağız. Yöre insanının girişimcilik kültürünü geliştirecek ve girişim gücünü açığa çıkaracağız. İktisadi ve sosyal hayatta milletimizin proje yönetimi konusunda bilgi ve becerisini artıracacağız.
- Yerel ekonomik iş birliği ve koordinasyonun

- artırılması, ortak kararların alınması ve karşılıklı güven ortamının tesis edilmesi amacıyla ilgili STK'lar başta olmak üzere tüm kurum ve kuruluşlarla ilişkileri sürekli hâle getireceğiz.
- Yerel ekonominin ihtiyacını karşılayacak ve girişimciliği güçlendirecek ölçüde iş gücünün niteliğini artırmaya yönelik mesleki eğitim ve beceri kazandırma programları düzenleyeceğiz. Mesleki eğitim programlarını katma değeri yüksek mal ve hizmetlerin üretimine yönelik olarak planlayacağız. Eğitimleri üniversiteler ve ilgili kurumlarla iş birliği içinde tasarlayacak ve yürüteceğiz.
- Yöre insanına istihdam imkânı sunmak ve sektörel çeşitlilik sağlamak şartıyla, ekonomik yatırım ve faaliyetleri her aşamada destekleyecek ve teşvik edeceğiz.
- Kadınların ekonomik hayata etkin katılımı öncelikli olmak üzere işveren ve iş arayan yöre insanı arasında köprü olacak istihdam ofisleri oluşturacağız.

- Yörenin tanıtımına katkı sağlayan, özgün kentsel marka değeri olan mal ve hizmetlerin üretilmesini destekleyecek ve teşvik edeceğiz. Bu ürünlerin rekabet gücünü artırmak için inovasyon ve geliştirme faaliyetlerine öncülük edeceğiz.
- Kentlerimizde tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin sürdürülebilir kılınması, ekonomik değerini korunması ve artırılması amacıyla projeler geliştireceğiz. Yerel kalkınma ve istihdam için vazgeçilmez gördüğümüz tarım ve hayvancılıkta verimliliğin sağlanması, rekabet gücünün artırılması, inovasyon ve modern teknoloji kullanımı, ürünel tanınırlık hususlarında çalışmalar yürüteceğiz.
- "Tarım Kent Modelini" hayata geçireceğiz. Tarım Kent Modeli ile kentsel mekânda tarımsal üretimi teşvik edecek üretim, istihdam, yerleşim ve konut projeleri geliştireceğiz. Bu çerçevede tarımsal faaliyetlere uygun alanlara sahip il veya ilçelerde

- kamusal üretim sahaları oluşturacağız.
- Bu alanlarda elde edilecek ürünleri rekabet edebilir ve piyasa koşulları içinde satışı yapılabilir duruma getireceğiz.
- Böylece vatandaşların çeşitli tarımsal ürünlere daha ucuz ulaşabilmesi sağlanırken; ortaya çıkan üretim modeliyle istihdamın artırılmasına ve yerel ekonominin güçlenmesine katkı sağlanmış olacaktır. Elde edilen geliri ise doğrudan yerel hizmetlerin finansmanında kullanacağız.

3.6

KENTLERİMİZ YABANCI GÖÇÜNE
KARŞI KORUNACAK“
EN İYİLER,
Kentleri Yabancı Göçüne
Karşı Koruyacak!

”

Yerel dayanışma ve iş birliği anlayışı içinde; vatandaşların kentsel yaşam haklarını, sosyal, kültürel ve ahlaki değerlerini korumaya ve geliştirmeye çalışan bir yerel topluluk bilincinin oluşturulması amaçlanmaktadır. Son yıllarda artan dış kaynaklı yabancı göçü; insanımızın yaşadığı şehrin yerel kimliğini ve kültürünü daha iyi öğrenmesi, koruması ve gelecek kuşaklara aktarabilmesi gerektiğini göstermiştir. Sığınmacı ve kaçak göçmenler konusunda temel ilkimiz; bu kişilerin Türkiye'ye girişlerinin önlenmesi, her hâl ve şartta ülkelerine geri gönderilmelerinin sağlanmasıdır.

- “Yabancı Göçle Kentsel Mücadele” projesini başlatacağız. Bu kapsamda yabancı göçe karşı vatandaşlarımız, sivil toplum kuruluşları ve ilgili diğer kurumlarla eşgüdümlü çalışacak, duyarlılık ve inisiyatif geliştirme çabalarına destek olacağız.
- Belediyelerde “Yabancı Göç Masası” kuracağız. Yabancıların ikametgâh, kent içi hareket, hizmetlerden faydalanma, ticari ve ekonomik faaliyet, nüfus yoğunluğu, neden oldukları maliyet gibi konularda düzenli raporlama yapılmasını ve kamuoyu ile paylaşılmasını sağlayacağız.
- Belediyelerimizdesığınmacıveyabancıgöçmenlerin Türkiye’de kalmasına ve ülkemize entegre

olmasına yönelik hiçbir projeyi desteklemeyeceğiz. Entegrasyon politikası benimseyen kurum veya kuruluşla iş birliği yapmayacak, hibe veya fon almayacağız.

- Ulaşım, sağlık, eğitim gibi belediye hizmetlerinde, Türkiye Cumhuriyeti Devleti vatandaşı olmayanlardan daha yüksek hizmet bedeli alacağız. Düzensiz kaçak göçmenlerin ise bu hizmetlerden faydalanmasına kesinlikle izin vermeyeceğiz.
- Yabancıların belediyelerimiz tarafından sunulan sosyal hizmetlerden faydalanmasına izin vermeyeceğiz. Belediyelerimizde statüsü ne olursa olsun yurt dışı kökenli hiçbir kimseye aynı ve nakdi sosyal yardım yapacağız.
- Yabancı göçmen ve sığınmacıların belediyelerimize ait park ve mesire alanlarında, sosyal tesislerde, istirahat ve eğlence yerlerinde; toplumsal

huzuru bozacak, yerel kültüre ve kimliğe aykırı davranışlarına izin vermeyeceğiz. Yabancı uyruklu kaçakların tespiti ve sınır dışı edilmesi amacıyla bu alanlarda sürekli denetimler yapacağız.

- Düzensiz kaçak göçmenlere kiraya verildiği veya kullandırıldığı tespit edilen konut ve iş yerlerine belediye tarafından sunulan hizmetleri durduracağız.
- Yabancı göçmen ve sığınmacıların şehirlerimizin bir noktasında nüfus bakımından yoğunlaşmasıyla mücadele edeceğiz. Yabancıların getto mahalleler kurmasına izin vermeyeceğiz.
- Reklam panoları ve tanıtıcı tabelalarda Türkçe alfabe harflerinin kullanılması hususunda standart belirleyeceğiz. Bu kurala uymayan mevcut tabela ve reklam panolarını kaldıracacağız.

- Türk vatandaşlarının ticaretini korumak, haksız rekabeti ve kayıt dışı ekonomiyi önlemek amacıyla yabancılar tarafından işletilen müesseselerde çok sıkı denetimler uygulayacağız. Kaçak iş gücü, hijyen koşulları, menşei belirsiz ürünler, çalışma ve oturma izinleri, mesleki yeterlilik gibi hususlarda eksiklik tespit edilen iş yerlerinin ruhsatlarını iptal edeceğiz.
- Belediyelerimizde ve bağlı kuruluşlarda yöre insanından vatandaşlarımızın istihdam edilmesini sağlayacağız. Statüsü ne olursa olsun yurt dışı kökenli hiçbir kişinin kurumlarımızda istihdamına izin vermeyeceğiz.
- Belediyelerin hizmet ihalesi veya doğrudan hizmet alımına muhatap olan şirketlerde, genel hususlara ek olarak; yöreye ait ve millî sermayeli olma, çalışanlarını Türk vatandaşlarından istihdam etme gibi özellikler arayacağız. Bu koşullarda değişiklik

olması durumunda sözleşmelerini feshedeceğiz.

- Kentlerimizde yaşattığımız sosyal ve kültürel değerleri ve yerel kimliğimizi koruma ve geliştirme amacıyla "Kendine ve Kentine İyi Bak" projesini hayata geçireceğiz.
- İlgili kurum ve kuruluşların temsilcileri ve yetkin kişilerin katılımıyla belediyelerin bünyesinde "Kent Kimliği ve Kültürü Danışma Kurulu" oluşturacağız.
- Yoğun iç göç alan büyükşehirlerde özellikle hemşeri derneklerinin katılımı ile "kentlilik bilinci ve yerellik eğitim programları" düzenleyeceğiz.
- Yöre insanının yaşadığı şehre katkısını artırmak, hizmetlere gönüllü katılımını sağlamak amacıyla programlar uygulanacaktır.

3.7

KENTLERİN YAŞANABİLİRLİK
DÜZEYİ ARTACAK

“

EN İYİLER,İnsan ve Çevre Odaklı
Yaşanabilir Kentler
İnşa Edecek!

”

Sahip olduğu havanın ve su kaynaklarının temizliği, sunduğu sosyal ve fiziksel donatı imkânlarının yeterliliği ile yöre insanının sağlık, huzur ve mutluluğunu odak noktasına almış yaşanabilirlik seviyesi yüksek kentleri hedeflemekteyiz. Vatandaşlarımızın sosyo-ekonomik farklılıklarını ve ihtiyaçlarını dikkate alan, birbirleriyle entegre olmuş kentsel yapıları çevre özelliklerine sahip, yeni nesil fiziksel alt ve üstyapı politikalarına dayalı uygulamaları hayata geçireceğiz. Kentsel refah ve çağdaş bir yaşam için teknoloji ağırlıklı, verimliliği yüksek ve sürdürülebilir fiziki alt ve üstyapı yatırımlarına hız vereceğiz ve bu yatırımları uygun maliyetlerle yapacağız. Kentsel çevrenin daha yaşanabilir olması için önleyici, hafifletici, telafi edici, kalıcı ve sürdürülebilir bir çevre yönetim anlayışını hayata geçireceğiz. Kentsel çevre kalitesini doğrudan etkileyen doğal kaynak tüketimi, toprak kullanımı, su yönetimi, atık yönetimi, emisyonlar, iklim değişikliği gibi konularda sürekli takip ve iyileştirme için en uygun

çevre yönetim sistemini uygulayacağız. Kentsel yaşanabilirlik kalitesi ile yerel dayanıklılığını artıran ve sürdürülebilir yaşam tarzını destekleyen yeşil alan politikalarını uygulamaya geçireceğiz.

- Sürdürülebilir bir çevre yönetimi için altyapı hizmetlerinde iyileştirme ve modernizasyon sağlayacağız.
- Çevre yönetiminde geri dönüşüm projelerine ağırlık vereceğiz.
- Katı atık toplama ve ayrıştırma tesislerinin kapasitesini artıracacağız ve yenilerini kuracağız. Katı atıkların kaynağında ayrıştırılmasını sağlayacak uygulamaları hayata geçireceğiz.
- Atık sularının işlenmesi ve geri kazanımını sağlayacağız. Bunun için kentlerimizde atık su arıtma tesisleri kuracağız.
- Alternatif su kaynağı sağlamak amacıyla yağmur suyu toplama ve işleme altyapı sistemleri kuracağız.

- Şehir suyu sağlama ve iyileştirme yatırımlarını artıracacağız. Kentlerimizde musluk sularını içilebilir kalite düzeyine getireceğiz.
- Su ve kanalizasyon şebekelerinin yenileme ve iyileştirme hizmetlerine hız vereceğiz.
- Yapılarda yenilenebilir enerjinin kullanımını ve enerji tasarrufu sağlayan uygulamaları teşvik edeceğiz. Bu sistemlerin ucuza temini noktasında öncülük edeceğiz.
- Çevrekoruma ve denetim faaliyetlerini artıracacağız. Bu alanda uzmanlaşma sağlamak amacıyla çevre zabıtası ekipleri kuracağız.
- Kentlerimizde ses ve hava kirliliği seviyesini azaltacak tedbirler alacağız.
- Görüntü kirliliğine neden olan yapıların tespit ve denetimini sağlayacağız. Bu yapıların ivedilikle

estetik hâle gelmesi için çalışmalar yürüteceğiz.

- İstanbul'da Haliç'in temizlenmesi ve çevresinin düzenlenmesi faaliyetlerine en yoğun ölçüde ağırlık ve öncelik vereceğiz.
- Kentlerde derelerin ve su yollarının ıslah çalışmalarını devam ettireceğiz. Buralarda yapılaşmaya izin vermeyecek ve yeşil alan olarak kullanılmasını sağlayacağız.
- Tarım arazilerinin varlığını sürdürmesi ve bu yerlerin tarım ekonomisine katkısını devam ettirmesi amacıyla önlemler alacağız.
- "Yürüyen Kentler" projesini hayat geçireceğiz. Bu kapsamda özellikle kent merkezlerinde yayalaştırma çalışmalarına ağırlık vereceğiz. Yaya yollarını genişleteceğiz ve buraların işgal edilmesine olanak vermeyeceğiz.

- Kent meydanlarının yeniden düzenlenmesi ve sayılarının artırılması önceliğimiz olacak. Bu alanların; kentin kimliğini ve kültürünü yansıtan, insanların özgürce dolaştığı, eğlence ve dinlenme imkânı bulunduğu yerler hâline getirilmesine önem vereceğiz.
- Çeşitli tema ve işlevlerle geniş bitki örtüsüne sahip yeşil alanları projelendirerek hayata geçireceğiz.
- Kentsel tarım faaliyetlerini yaygınlaştırmak amacıyla balkon-teras bostan ve özel bostan üretimine destek sağlayacağız.
- Su ve deniz ürünlerinde canlılığın ve çeşitliliğin artırılması için ilgili kurumlarla işbirliğini geliştirecek ve gerekli desteği sağlayacağız.
- Deniz ve su kıyılarının korunması kapsamında yapılaşmaya izin vermeyecek; bu kıyıların yeşil

alan ve parklarla çevrenmesi, vatandaşların kullanımına açık hâle getirilmesini sağlayacağız.

- İklim değişikliği ile mücadele kapsamında ilgili kuruluşlarla iş birliği yaparak çeşitli projeler hazırlayacak ve uygulayacağız.
- Çocuk oyun parklarının sayısını ve kalitesini artıracacağız. Bu parkların yeşil alan niteliği kazanması için gerekli çalışmaları yürüteceğiz.
- Vatandaşlarımızın yaşam kalitesini yükselten rekreasyon alanlarını ve sosyal tesisleri, adil ve kapsayıcı olarak yaygınlaştıracacağız.

3.8

KENTLERDE
SOSYAL ADALET
VE EŞİTLİK SAĞLANACAK

“

EN İYİLER,

Kentsel Yoksulluk ve
Yoksunlukla Mücadele Edecek!

”

Yerel yönetimlerin başlıca varlık nedenlerinden biri de sosyal ve ekonomik eşitsizliklerin giderilmesi amacıyla kaynakların yeniden dağıtımını sağlayabilmesidir. Toplumsal dayanışmanın geliştirilmesinde, yoksulluk ve yoksunlukların tespit edilmesinde vatandaşa en yakın kamu kuruluşları olarak yerel yönetimler; önemli bir sosyal hizmet imkânına sahiptir. Türkiye’de gelir adaletsizliğinin neden olduğu yoksulluk, son yıllarda daha çok derinleşmiştir. Böylece özellikle kentsel hayatta belediyelerin sosyal yardım ve desteklerine olan ihtiyaçlar da çeşitlenmiş ve artmıştır.

Sosyal sorunların görünür sonuçlarının yanı sıra onların kökenleriyle de mücadele etmenin bilincinde olarak; yeni nesil kentsel sosyal politikaları hayata geçireceğiz. Kentsel sosyal politikalarda istismara ve israfa yol açmadan sosyo-ekonomik yetersizlikleri tamamlamak; ihtiyaç sahibi kişilerin taleplerini küçük düşme kaygısı olmadan, tembellik ve bağımlılık yaratmadan gidermek temel ilkimiz olacaktır. Kentsel yoksulluk ve yoksunlukla mücadele uygulamalarını sadece gereksinim odaklı olmaktan çok yaşamsal hak ve sosyal adalet temelli bir anlayışla yürüteceğiz.

• Toplumsal barış ve adaletin sağlanabilmesi için “her türlü kentsel yoksulluk ve yoksunlukla” mücadele edeceğiz.

• Vatandaşlarımızın yaşadığı sosyo-ekonomik eşitsizlikler ve yoksullukla; insan onurunu zedelemeyecek ve istismara yol açmayacak en uygun yöntemlerle mücadele edeceğiz.

• İhtiyaç sahibi kişilerin arzu ve beklentilerini hiçbir kaygı duymadan dile getirmelerine imkân sağlayacağız.

• Kadın, çocuk, yaşlı, genç ve engelli bireylere yönelik sosyal hizmetlerin ilkesel olarak onlara en yakın yönetim birimlerince yürütülmesini sağlayacağız. Bu nedenle hizmetlerin ağırlıklı olarak ilçe belediyelerince sunulmasını ve gerekli olduğu ölçüde mahallelerde kurulacak hizmet merkezlerince sürdürülmesini tesis edeceğiz. Mahalle muhtarlarının bu çalışmalara desteğini sağlayacağız.

• Yaşlı ve çocuk yoksulluğu, sosyal belediyecilik yaklaşımımızın merkezinde yer alacak. Bu kapsamda sunulan hizmetlerin mahalle ölçeğinde tesis edilmesini sağlayacağız.

• Yaşlılarımıza yönelik gününbirlik yaşam ve bakım evleri tesis edeceğiz. Ayrıca kolaylaştırıcı olması bakımından yaşlılarımıza evde bakım ve temizlik ile sağlık hizmetleri sunacağız.

• Çocukların içinde bulunduğu fiziksel, mekânsal ve sosyo-ekonomik koşullardan kaynaklanan

farklılıkları en aza indirerek çocuk gelişimiyle ilgili projeleri hayata geçireceğiz.

- Toplumun geleceği olan çocuklarımızın temel ihtiyaçlarının karşılandığı; temiz, sağlıklı ve güvenli bir çevrede; yeterli eğitsel, sosyal ve kültürel etkinliklere ulaşabilmelerini sağlayacağız.
- Uzman ekiplere ve uygun fiziksel olanaklara sahip çocuk evleri açacağız.
- Kadınlara yönelik cinsiyete dayalı herhangi bir ayırım, mahrumiyet veya kısıtlamanın ortadan kaldırılması hususunda sosyal yardım ve hizmetleri en üst seviyede hayata geçireceğiz.
- Kadınlara yönelik yürütülecek sosyal politikalarımızı; kadına karşı aile içi-dışı şiddet ve kadının ekonomik hayata katılımı konuları oluşturacak. Oluşturacağımız "Kadın Destek Merkezleriyle" gece veya gündüz her konuda onlarla iletişim hâlinde olacağız ve yaşadıkları sorunlara hızlı çözüm üreteceğiz.
- Kadınların iş hayatına katılmasını, kent ekonomisinin gelişmesinde en önemli unsurlardan biri olarak gören belediyeçilik anlayışımızla; kadın

iş gücünün niteliğini artırmaya yönelik uygulamalı eğitim programları düzenleyeceğiz.

- Kent konseyleri kadın meclislerinin katılımcı ve kapsayıcı bir yapıda oluşturulmasına ve etkin faaliyet göstermesine destek olacağız. Kadınlar arası iş birliği ve dayanışmayı sağlamak amacıyla yerel düzeyde dernekleşme ve inisiyatif geliştirmelerine destek vereceğiz.
- Kadına yönelik çalışmalar yürüten sivil toplum kuruluşlarının bilgi ve deneyimlerinden faydalanarak; faaliyetlerin planlanması ve yürütülmesinde ortak paydaş kabul edeceğiz. Özellikle kent konseyi kadın meclislerinde aktif rol üstlenmelerini sağlayacağız.
- Kadınlara yönelik sosyal hizmetlerimizi aile kurumunun huzuru ve devamlılığı çerçevesinde geliştireceğiz. Bu bağlamda "Güçlü Kadın, Güçlü Aile" uygulamasını hayata geçireceğiz.
- Gençlere yönelik sosyal hizmetlerimizi öğrenci olan/olmayan, ortaöğrenim/yüksek öğrenim, çalışan/çalışmayan gibi sosyal farklılıkları dikkate alarak sunacağız.

• İlköğretim ve lise öğrencilerinin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ailelere sosyal yardım sağlayacağız.

- "Kent Eğitim Merkezi" kuracağız. Bu merkezlerde vatandaşlarımıza verilecek tüm eğitim programları için derslik ve toplantı salonlarıyla birlikte; bilgisayar ve internet hizmeti sunan kütüphane ve okul araç gereçlerini temin edecekleri kırtasiye tesis edeceğiz.
- Okullarda ve öğrenci yurtlarında ortaya çıkan kapasite sorunlarının giderilmesine; bakım ve onarım, temizlik ve hijyen işlerinin yürütülmesine destek sağlayacağız.
- Şehit yakınları ve gazilerimiz, sosyal yardım ve hizmetlerde önceliğimiz olacak.
- Yüksek öğrenim gören gençlere ayrımcılık olmadan hakkaniyetli bir şekilde eğitim bursu vereceğiz.
- Belediyelerimizde gıda ve giyim eşyası bankacılığı uygulamasını yaygınlaştıracacağız.
- Gençlerin eğitim, çalışma hayatına katılma,

gelecek beklentisi gibi alanlarda yaşadıkları sorunların üstesinden gelebilmeleri için rehberlik ve danışmanlık hizmetleri vereceğiz.

- Engelli bireylerin günlük hayattaki özel gereksinimleri için ihtiyaç duydukları hizmetlere eşit erişim sağlayan, yaşamlarını kolaylaştırmaya yönelik hizmetleri en üst seviyede sunan "Engelsiz Kentleri" kuracağız.
- Engelli vatandaşlarımıza daha sürdürülebilir ve eşitlikçi hizmet sunabilmek için izlenebilir ve ölçülebilir aktif bir veri tabanı oluşturacağız.
- Engelli vatandaşlara uygun yüksek sağlık standartları ve rehabilitasyon olanakları sağlayan "Engelsiz Yaşam Merkezleri" kuracağız.
- Özel gereksinimli çocuklarımıza eğitim, beslenme, sağlık ve rehabilitasyon hizmetleri sunmak amacıyla her ilçede merkezler açacağız.
- Sokak çocuklarına sahip çıkan kent yönetimlerimiz, topluma kazandırılmaları hususunda en üst düzeyde çaba gösterecektir.

3.9

KENTLER MADDE BAĞIMLILIĞI İLE MÜCADELE EDECEK

“ EN İYİLER, Madde Kullanımı ile Mücadele Eden Kentleri Yönetecek ”

Madde bağımlılığı ile mücadelede eğitim ve bilinçlendirme; güvenli ortamların yaratılması, tespit ve rehabilitasyon, iyileştirme faaliyetlerinde başarıya ulaşılması büyük ölçüde mümkün kişilerle sıcak temasın kurulması, vatandaşların gündelik yaşamına dokunmak ve yaşam alanlarına yakın olmakla mümkündür. Dolayısıyla sivil toplum geleneğinin uzantısı olan belediyeler, vatandaş ile yakın temasın kurulmasında ve bağımlılığın görünür kılınmasında tartışmasız bir üstünlüğe sahiptir.

Bu düşüncelerden hareketle her belediyemizi bağımlılıkla mücadelenin aktif bir yönetim merkezi hâline getireceğiz. Madde kullanımı ve bağımlılığınla mücadelede; etkili, önleyici ve iyileştirici önlemlerin alınması için devlet kurumları, sivil toplum kuruluşları ve ilgili kişilerin desteğini alarak oluşturulan politikaları ve programları hızla uygulamaya koyacağız. Bütçe harcamalarına neden olur endişesiyle sadece önleyici tedbirlere yönelik kısa vadeli projeler ve

faaliyetler yürütmeyeceğiz. Bütüncül, çok aktörlü ve sorumluluktan kaçmayan yönetim anlayışıyla sürdürülebilir bir mücadele stratejisi oluşturacağız. Mücadelemizi sosyal-kültürel faaliyetlerle destekleyecek, vatandaşlarımızın değerlerimize ve çağın gerektirdiği donanıma sahip olarak topluma kazandırması için en üst seviyede çaba göstereceğiz.

- Yerel düzeyde madde bağımlılığını önleme, müdahale, tedavi, rehabilitasyon ve sosyal entegrasyon süreçlerini kapsayan “belediye eylem planı” hazırlayacağız.

- Bağımlılık ile mücadelede toplumsal bilincin oluşturulması ve farkındalığın artırılması son derece önemlidir. Düzenleyeceğimiz “Bağımlılık Önleme Programlarıyla” öğrenciler, gençler ve vatandaşlar için bilinçlendirme ve eğitim toplantıları, sempozyumlar, paneller, konferanslar, salon ve okul toplantıları gerçekleştireceğiz. Bu bilinçlendirme ve eğitim faaliyetlerinin sürekli,

düzenli ve bilimsel değerde yapılmasını, kayıt altına alınmasını sağlayacağız.

- Çocuklarımızın ruh ve davranış sağlığını korumak amacıyla; toplum ve aile içi şiddetle karşı karşıya gelme, kötü arkadaş ilişkileri, yaşına uygun olmayan ortamlar, bilişsel ve özgüven eksikliği, aile ilgisinde yetersizlik gibi risk unsurlarıyla mücadele edeceğiz.
- Gençlere sosyal ve rehberlik hizmetleri sunacağız. Ailelerin gençlere destek olmaları ve iletişimlerini güçlendirmeleri için programlar düzenleyeceğiz. Gençlerin madde bağımlılığı konusunda yerel politika ve programlara katılmasını ve kendi topluluklarında liderlik rolleri üstlenmelerini teşvik edeceğiz. Gençlerin zamanlarını değerlendirebilecekleri güvenli ve pozitif mekânlar (gençlik merkezleri, spor sahaları, kültürel etkinlikleri vb.) oluşturacağız.
- Madde bağımlılığıyla mücadelede ailelere danışmanlık, rehberlik, eğitim ve sağlık hizmetleri sunacağız.

- Madde kullanımıyla mücadele kapsamında sokak çocukları ve evsizler başta olmak üzere kişilere ulaşmak, rehberlik sağlamak, gerekli hâlde rehabilitasyon merkezlerine yönlendirmek için uğraş vereceğiz.
- Yüz bin nüfus üzerindeki belediyelerimizde bağımlılıkla mücadelede “tedavi ve rehabilitasyon merkezleri” kuracağız. Bağımlılıkla mücadelemiz sadece önleyici tedbirlerle sınırlı kalmayacak; ayrıca eğitilmiş uzman personelin bulunduğu merkezlerde teşhis, tedavi ve destek faaliyetleri de yürüteceğiz. Özellikle risk altındaki gençlerde bağımlılığın erken teşhisi, gerekli yardım ve desteklerin sağlanması önceliğimiz olacak.
- Bağımlılıktan kurtulma sonrası “Meslek Edindirme ve Sosyal Gelişim Merkezlerimiz” ile vatandaşlarımızın hayata kazandırılmaları noktasında destek sağlayacağız. Kentsel ekonomik kalkınma ve istihdam projelerimiz ile çalışma hayatına çeşitli biçimlerde (yarı zamanlı, evde çalışma gibi) katılma imkânı sunacağız.

- Madde bağımlılığı ile mücadelede yürütülen faaliyetlerin başarıya ulaşması ancak konunun tüm yönleriyle ele alınması ve tüm kurumlarla iş birliği ve koordinasyonun sağlanması ile mümkündür. Bu çerçevede devletin merkez ve taşra kurumlarıyla ilgili ulusal, bölgesel, yerel sivil toplum kuruluşlarıyla; üniversiteler, enstitüler, medya kuruluşları, özel sektör temsilcileri ve diğer yerel yönetimlerle iletişim, iş birliği ve koordinasyon içinde ortak çalışmalar yürüteceğiz.
- Arz ve talepezaltıcı çalışmalar kapsamında madde kullanıcıları ve tedarikçilere karşı kolluk kuvvetleriyle iş birliği sağlayacağız. İl Uyuşturucu ile Mücadele Koordinasyon Kurulları’nda daha fazla sorumluluk olarak karışıklı destek ve iş birliğini artıracacağız. Madde bağımlılığı ile mücadele konusunda faaliyet yürüten uluslararası kuruluşlar ve kent birlikleriyle iş birliği sağlayacağız.
- Madde bağımlılığı ile ilgili istatistikleri ve verileri düzenli olarak toplayıp analiz ederek uygulanan politikaların ve programların

etkinliğini değerlendireceğiz. Elde edilen verilere dayalı olarak uygulamaları revize edecek ve sürdürülebilirlik sağlayacağız.

- Madde kullanımı satışı, dağıtımı ve kullanılmasına uygun ortam yaratmamak için “metruk binaların yıkımını” sağlayacağız. Kent içi aydınlatma, izbe yerlerin bakımı ve denetimi; okul çevrelerindeki büfe, kafe, restoran, seyyar satıcı vb. yerlerin zabıta denetimlerine önem ve öncelik vereceğiz.
- Madde bağımlılığı ile mücadele için belediye bütçelerinde “açıkça tanımlanmış harcama kalemi” oluşturacağız.

3.10

KENTLERDE YENİLENEBİLİR
ENERJİ KULLANILACAK

“

ENİYİLER,**Kentlerde Yenilenebilir Enerji
Kullanımını Sağlayacak!**

”

Uygarlığın yolu enerjiden geçer düşüncesiyle enerjide dışa bağımlılığı azaltan, enerji güvenliğini artıran, mevcut santrallerin çevresel etkilerini azaltmaya yönelik karbon ayak izini ortadan kaldıran, vatandaşların temiz ve ucuz enerji kaynaklarına daha kolay ulaşmasını sağlayan, yenilenebilir enerji üretimini destekleyen; sürdürülebilir bir yerel kalkınma modeli hedefliyoruz. Yükselen şehirleşme oranı enerji tüketimini artırırken; ilerleyen teknoloji enerji tüketiminin kontrolü için farklı yöntemlerin kullanımını öne çıkarmaktadır. Yetkiyi aldığımız şehirlerimizde uygulayacağımız enerji politikalarıyla, enerji tasarruf ve verimliliği konusunda çok önemli kazanımlar sağlayacağız.

Gerek temiz enerjiye olan talep gerekse toplum temelli yeni sivil enerji yaklaşımları, “enerji kooperatiflerini” yerel yönetimlerde politika yapım sürecinin önemli bir unsuru hâline getirmiştir. Kentsel enerji kooperatiflerinin; temiz, ucuz ve ulaşılabilir enerji gereksiniminin sağlanması, enerjide dışa bağımlılığının azaltılması ve iklim değişikliği ile mücadelede önemli bir yere sahip olduğunu biliyoruz.

- Temiz enerji kullanımının yaygınlaştırılmasına büyük önem vereceğiz. Bu amaçla kentlerimizde “iklim dostu ve entegre enerji” uygulamalarını gerçekleştireceğiz.
- Kentlerin yenilenebilir enerji potansiyeli envanterlerini gerçekçi ve bilimsel verilere dayalı olarak çıkaracağız.

- Küçük ölçekli iş yeri, tarımsal işletmeler ve konutlarda yenilenebilir enerji üretiminin ve kullanımının yaygınlaştırılmasını sağlayacağız.
- Yenilenebilir enerji üretimine yönelik (güneş tarlaları, biyoenerji vb.) yerel ve çok ortaklı “enerji kooperatiflerinin” kurulmasına öncülük edeceğiz.
- Yenilenebilir enerji konusunda yatırım yapacak kişi ve kurumlara, kolaylaştırıcı ve destekleyici teşvik mekanizmaları oluşturacağız.
- Enerjinin tüketileceği yerde üretilmesini ve ayrıca yerel kaynakların doğrudan yöre insanı tarafından kullanılmasını sağlayacağız.
- Yerli yenilenebilir enerji teknolojileri üretimi yapacak kurumların oluşturulması için insan kaynakları yetiştirilmesini ve istihdam edilmesini destekleyeceğiz.
- Yenilenebilir enerji konusunda tanınmış uluslararası kuruluşlardan teknoloji transferi konusunda çalışmalar yapılmasını ve yerel iş birlikleri oluşturulmasını destekleyeceğiz.
- Fosil kaynaklı yeni enerji yatırımlarının, yerel enerji güvenliğini zaafa uğratmayacak şekilde yapılmasını sağlayacağız.

3.11

KENTLERDE BARINMA VE KONUT
EDİNME HAKKI OLACAK

“

EN İYİLER,

Konut Edinme ve Barınma
Hakkını Temel İnsan Hakkı
Olarak Görecek!

”

Ailelerin, bölge sakinlerinin huzur ve refahını sağlamak amacıyla; yoksulluğun neden olduğu sağlıklı ve güvenli barınma ihtiyacının çözümü önceliğimiz olacak. Barınma ve konut ihtiyacını karşılamada doğru projeler ortaya konulması için yasalara, yapılara ve karar alma süreçlerine ilişkin **“strateji belirleme, sağlayıcı ve düzenleyici olma, finans yaratmadan”** oluşan dört işlevli bir yönetim modeli uygulayacağız.

- Vatandaşlarımızın sosyo-ekonomik düzeyi ve gereksinimlerini dikkate alarak konut ihtiyacını doğru bir şekilde değerlendirecek ve karmaşıklığa izin vermeyeceğiz.
- Uygun fiyatlı konut ihtiyacını karşılayabilmek için projelerde finansal kaynak çeşitliliği ve fırsat eşitliğini sağlayacağız.

- Uygun fiyatlı, satın alınabilir ve kiralanabilir konut üretimini ve erişimini sağlayacağız.
- Afet riski taşıyan, alt-üstyapı koşulları yetersiz ve çarpık yapılaşmış konut alanlarının sorunlarını çözeceğiz.
- Acil ihtiyaç sahipleri için düşük kira bedelli ya da ücretsiz olarak tahsis edilebilecek yerel yönetim mülkiyetinde olan konutları, ihtiyaç sahiplerine tahsis edeceğiz.
- Alt ve orta gelir grubuna yönelik olarak üretilen konut projelerinde geri ödeme koşullarını sosyo-ekonomik yapıların değişkenliğini dikkate alarak planlayacağız.
- Toplu konut üretiminde sürdürülebilirliği destekleyecek ve geliştireceğiz.

3.12

KENTSEL ULAŞIM GELECEĞE
TAŞINACAK

“

EN İYİLER;

Kentleri Çevre ve Zaman Dostu,
Ekonomik Ulaşım Politikasıyla
Yönetecek

”

Belediyelerimizi; sürdürülebilir kentleşme anlayışı içinde çevre ve insan odaklı, zaman ve ekonomi dostu, kentlerimizi geleceğe taşıyacak bir ulaşım politikasıyla yöneteceğiz.

Bu çerçevede yetkiyi aldığımız şehirlerde;

- İnsanımızın sağlıklı, güvenli ve konforlu seyahat etmesini sağlayan,
- Sosyal eşitliği esas alan, milletimize adil ve kapsayıcı erişim imkânı sunan,
- Toplu taşımayı ön planda tutan,
- Zaman kaybı, çevre ve gürültü kirliliği gibi dışsal maliyetlere neden olmayan,
- Kalabalıklaşma ve artan taleple baş edebilecek,
- Teknolojik gelişmelere ve değişime uyumlu ulaşım hizmetleri tesis etmeyi hedefliyoruz.
- Kentsel ulaşım hizmetlerini “sistemik bir süreç yönetimi” anlayışıyla yürüteceğiz. Sistemik süreç yönetiminde, mevcut yerel ulaşım

envanterinin çıkarılması; kentsel hareketlilik ihtiyaçlarını dikkate alan ulaşım talep ve tahmin modelinin oluşturulması; kent jeopolitiğine göre çeşitlendirilmiş ulaşım etüdü; yol güzergâhlarının incelenmesi ve çevresel etki değerlendirmesi gibi unsurlara yer vereceğiz.

- Erişim, yaygınlık, zaman, konfor ve fiyat uygunluğu bakımından ulaşım hizmetlerinin kalitesini artıracak ve böylece toplu taşımayı cazip hâle getireceğiz.
- Kentlerimizde ulaşım hizmetlerini alansal genişleme, nüfus artışı eğilimi ve imar planlamasını dikkate alan bütüncül bir vizyonla tasarlayacağız.
- Kentsel hareketliliğin yönetiminde yeni bilişim sistemleri, akıllı kent teknolojileri, coğrafi bilgi sistemlerini ve ulaşım modelleme araçlarını kullanacağız.
- Büyükşehirlerde metro ve hafif raylı taşıma ağlarını kentin her alanına ulaşacak ölçüde genişletecek ve yaygınlaştıracacağız.

- Belediye otobüslerinin hizmet kalitesini ve sefer sayılarını artıracak, ulaşım ağını kentin merkezden uzak noktalarına doğru genişleteceğiz.
- Kent içi ulaşım ile otogar, tren garı, havalimanı gibi kent dışı ulaşım merkezlerinin birbirini koordinasyonu sağlayacağız.
- Kentsel ulaşımında sosyal donatı alanlarının (hastane, üniversite, iş ve ticaret merkezleri, rekreasyon alanları vb.) toplu taşıma sistemleriyle bağlantısını artıracacağız.
- Toplu taşıma duraklarının insanların yaşadığı ve çalıştığı yerlere daha yakın hâle getirilmesini, sayılarının artırılmasını ve engelsiz ulaşımına uygun olmasını sağlayacağız.
- Deniz kıyısı kentlerde coğrafi koşullar imkân verdiği ölçüde deniz yolu ulaşımını yaygınlaştıracacağız.
- Kentlerimizde homojen bir trafik düzeni sağlamak ve trafik yoğunluğunu azaltmak için kademeli mesai saati uygulamasını hayata geçireceğiz.
- Ticari taksi, dolmuş ve minibüs taşımacılığını kentsel ulaşım talebine göre yeniden düzenleyecek;

- hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar yürüteceğiz.
- Belediyelerimizde taksi, dolmuş ve minibüs sürücülerine ileri sürüş teknikleri eğitimi, psikolojik destek, sağlık tarama testlerini ücretsiz olarak vereceğiz.
- Kentlerde bisiklet kullanımını yaygınlaştıracacağız. Bisiklet ve benzeri taşıtların güvenli ve rahat erişim sağlayabilmesi için ulaşım ana planı hazırlayacağız.
- Kentsel ulaşımında zaman kaybını azaltmak, toplu taşımayı cazip hâle getirmek ve özellikle ticari taksilerin daha fazla sefer yapmasını sağlamak amacıyla tercihli yol uygulamasını hayata geçireceğiz.
- Öğrenci, 65 yaş üstü, engelli, şehit yakını ve gazilerin toplu taşıma hizmetlerinden faydalanmasında ücret düzenlemesi yapacağız. Öğrencilerimize günün belirli saatlerinde ücretsiz ulaşım hakkı vereceğiz.
- Üretim, dağıtım ve tüketim için kentsel lojistik

- faaliyetlerini kolaylaştıran alternatif ulaşım hizmetleri sunacağız.
- Küçük ve orta ölçekli işletmeler için düşük maliyetli birleşik personel taşımacılığı hizmetlerini organize edeceğiz.
- Okul, personel servisleri ve toplu taşıma araçlarının planlanmasını okul, işveren ve çalışan temsilcileri ile birlikte koordine edeceğiz.
- Araçların kent içi park sorununa teknolojik temelli alternatif çözümler üreteceğiz. Özellikle iş saatlerinde kent merkezlerinde yaşanan otopark ihtiyacını karşılayacak projeleri hayata geçireceğiz.
- Elektrikli araçlar için şarj istasyonlarının yaygınlaşmasına destek sağlayacağız.
- Belediyelerimizde ulaştırma eğitimi almamış liyakatsiz kişilerin yap-boz yöntemiyle karar almasına izin vermeyeceğiz. Ulaşım hizmetlerinin yönetiminde; mesleki bilgiye sahip, donanımlı mühendisleri istihdam edeceğiz ve özel birimler oluşturacağız.

- Kuracağımız "Kent Akademilerinde" ulaşımında toplumsal bilinçlendirme ve farkındalık programlarıyla birlikte trafik kültürü eğitimleri sunacağız. Vatandaşlarımızın araç ve yol tercihlerini doğru yapmalarına yardımcı olacak etkinlikler ve eğitimler düzenleyeceğiz.
- "Yürüyen Kentler" projesini hayata geçireceğiz. Bu kapsamda özellikle kent merkezlerinde yayalaştırma çalışmalarına ağırlık vereceğiz. Yaya yollarını güvenli ve rahat seyahat etmesi için yaya yollarını genişleteceğiz ve buraların işgal edilmesine imkân vermeyeceğiz.

3.13

TURİZM EKONOMİSİ KENTLERLE
BÜYÜYECEK

“
ENİYİLER,
Kentlerde Turizm
Ekonomisini
Geliştirecek!
”

Ülkemizin neredeyse tüm bölgeleri ve yerleşimleri; tarihsel ve kültürel mirasa sahip tabiat güzellikleri ve çevresiyle her türlü turizm faaliyetini yürütme potansiyelini taşıyor. Ancak buna karşılık çok az sayıda kentimizde turizm potansiyelleri, yerel ekonominin temel unsuru hâline gelebilmiştir. Ayrıca yöre insanının turizm ekonomisi içindeki üretim rolü ve istihdam alanı da yetersiz kalmaktadır. Bu bağlamda kentlerin turizm potansiyelini öne çıkartacak, yöre insanını girişim ve yatırım konusunda teşvik edecek ve destekleyeceğiz.

- İlgili yerel paydaşların katılımıyla kentlerde “Turizm Konseyi” oluşturacağız.
- Kentlerde turizm destinasyonlarının imajını, çekiciliğini, genişliğini ve çeşitliliğini artıracacağız.
- Kentlerin turizm potansiyelini ortaya çıkarmak için turizm ekonomisi değeri olan tüm coğrafi, tarihsel, kültürel değerlerin ve güzelliklerin bilinirliğini artıracak ve kentsel marka hâline getireceğiz.
- Turizm destinasyonlarının ulaşım, sosyal tesis, konaklama, çevre temizliği gibi ihtiyaçlarını tamamlayacağız.
- Turizm sektörünün ihtiyaç duyduğu insan kaynaklarının yetiştirilmesine yönelik eğitim programları düzenleyeceğiz.

- Yöre insanının istihdam edilmesi ve çevresel değerlerin korunması şartıyla tüm turizm yatırım ve faaliyetlerini destekleyeceğiz.
- Kentsel turizme yönelik ulusal ve uluslararası fon ve yatırım desteklerinden yararlanabilmek için vatandaşlarımızın, işletmelerin ve ilgili STK’ların proje üretme kapasitelerini geliştireceğiz.
- Turizmde çeşitliliğin artırılması bağlamında mümkün olan yörelerde gastronomi, kültür, sağlık turizmini geliştireceğiz.
- Sağlık turizmi kapsamında termal su kaynaklarının zengin olduğu il ve ilçelerde yatırımı teşvik edeceğiz. Turizm tesislerin yaygınlaştırılması için gerekli altyapı ve ulaşım hizmetlerini tamamlayacağız. Vatandaşlarımızın şifalı sulara erişimini sağlamak amacıyla belediye termal tesisleri kuracağız.
- Ulusal ve uluslararası turizm kuruluşları ile iş birliklerini güçlendireceğiz.
- Kentsel sembollerin hediyelik eşya olarak belli standartlarda ve kalitede üretilmesini sağlayacak, kent hakkı kapsamında belediye sınırları dışında başka bir yerde satışına izin vermeyeceğiz. Bu bağlamda kentlerin turistik destinasyonlarında belediye hediyelik eşya satış mağazaları kuracağız.

3.14

AKILLI TEKNOLOJİ

KENTLERDE
GELİŞECEK

“

EN İYİLER,
Kentleri Akıllı
Teknolojilerle
Yönetecek!

”

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılmasıyla kentlerimizde doğal kaynakların verimli kullanılması, toplumsal eşitsizliğin ve yoksulluğun azaltılması, daha katılımcı ve kapsayıcı karar alma mekanizmalarının oluşturulması, doğal afet risklerinin yönetilebilmesi, ulaşım ve altyapı sistemlerinin geliştirilmesi, kamusal güvenliğin sağlanması hedeflenmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojilerini en üst düzeyde kullanan akıllı kent uygulamalarıyla; kentsel yaşamı kolaylaştıracak yerel hizmetleri üretecek, kentlerin güvenliğini ve yaşam kalitesini yükselteceğiz.

- Coğrafi ve kent bilgi sistemlerinin kurulmasını sağlayacağız.
- Kent bilgi sistemlerinin teknolojik altyapısını güncelleyip, uygulama alanını tüm kentsel hizmetleri kapsayacak biçimde genişleteceğiz.
- Kent sınırları içinde yer alan yapılarda su, elektrik ve yakıt tüketimi bakımından tasarruf sağlayan teknolojilerin kullanılmasını teşvik edeceğiz.

- Kentlerimizi tehdit eden deprem, sel ve su baskınları, kuraklıklar, salgın hastalıklar başta olmak üzere; doğal afetlere karşı milletimizin korunması amacıyla iletişim ve bilgi teknolojilerinin en gelişmiş kullanımını sağlayacağız.
- Meydan, park, yürüme alanları, terminal gibi kentsel mekânlarda ve toplu taşıma araçlarında ücretsiz Wi-Fi erişimi sağlayacağız.
- Kentsel ulaşımında kalite standartlarını yükseltmek için; toplu taşıma araçlarında, durak ve istasyonlarda, otopark hizmetlerinde, şehir içi trafikte akıllı teknoloji kullanımını yaygınlaştıracacağız.
- Akıllı kent uygulamalarını vatandaşların yönetime katılımı, yönetimde saydamlık, yönetim, hesap verebilirlik gibi yerel demokrasi değerlerinin geliştirilmesi noktasında yaygınlaştıracacağız.

3.15

KENTLER KÜLTÜR VE SANATLA BULUŞACAK

“ EN İYİLER, Kentleri Kültür ve Sanatın Üretim Merkezi Yapacak! ”

İnsan duygusal ve sosyal bir varlık olarak yaşam gücünü; kendisinde güzel ve iyi duygular uyandıran şiir, müzik, tiyatro, resim gibi sanat ve kültür eserlerinden alır. Tarih boyunca kentler ise sanatın ve kültürün yegâne üretim alanları olmuştur. Bu kapsamda kültür ve sanatı kent yönetim anlayışımızın merkezine konumlandıracağız.

- Gençlerin sosyal ve kültürel gelişimine katkı sağlayacak konser, tiyatro, sergi, panel, konferans vb. çok sayıda etkinliği her ay gerçekleştireceğiz. Benzeri faaliyetleri yürüten kişi ve kurumları destekleyeceğiz. Amatör sanatçılara yer, ekipman ve tanıtım konusunda destek vereceğiz.
- Belediyelerimizde her yıl “Gençlik Festivali” düzenleyeceğiz.
- Yaz aylarında kuracağımız “cep sahnelerle” müzik, tiyatro, söyleşi gibi etkinlikleri mahallelerde gerçekleştireceğiz. Kentin açık hava tüm mekânlarını sanat ve kültür sahnesi olarak kullanacağız.
- Kültür ve tabiat varlıkları ile tarihi dokuyu ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânları koruyacak, bakım ve onarımını yapacağız.

- Kentlerimizin kültürel ve tarihi mirasının korunması, yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılmasını sağlayacak politikaları hayata geçireceğiz.
- Kültür ve sanat merkezlerini kendine özgün mimari üsluba sahip, bağımsız yapılar olarak kentsel bir estetik objesi biçiminde inşa edeceğiz.
- Bilindiği üzere Anadolu çok sayıda medeniyete ev sahipliği yapmış kadim bir tarihe sahiptir. Bu nedenle bu büyük tarihin gözler önüne çıkarılması için kentlerimizde müze kültürünün gelişmesi ve müzeciliğin yaygınlaşması adına çalışacağız.
- Uluslararası ölçekte kentlerle ilişkiler kapsamında, yurt dışı kardeş şehirlerle karşılıklı olarak; kültür, sanat, gezi ve spor etkinliklerinin yoğunlukla düzenlenmesini sağlayacağız. Özellikle Türk dili ve lehçelerinin konuşulduğu ülkeler ile ortak tarihsel geçmişimizin bulunduğu bölgelerin yerel yönetimleriyle öncelikli ilişkiler kuracağız.

3.16

KENTLER TÜM CANLILARLA
DOSTLUK KURACAK

“

EN İYİLER,**Kentlerde Sokak Hayvanları
için Korunma ve Rehabilitasyon
Sağlayacak!**

”

5199 sayılı Hayvanları Koruma Yasası yerel yönetimlere çeşitli sorumluluklar yüklemektedir. Bu bağlamda belediyelerimiz, İYİ Parti'nin programında beyan edilen; **“Yaşayan bütün canlıların doğal haklara sahip olduğunun ve insanoğlu tarafından hayvanlara saygı gösterilmesinin, bir insanın bir diğerine gösterdiği saygıdan ayrı tutulamayacağı”** ifadesine bağlı kalacaklardır.

Ülkemizde son yıllarda belediyelerin sokak köpeklerine karşı vahşi tutumları tartışma konusu olmuştur. Diğer yandan sokak hayvanlarının saldırılarına maruz kalan çocuklarımızın görüntüleri de toplumsal vicdanı yaralamakta ve kızgınlık yaratmaktadır. Bu nedenlerle sokak hayvanlarının korunması ve rehabilitasyonu belediyelerin başarısız olduğu bir hizmet alanı hâline gelmiştir. İYİ Parti olarak biz bu sorunu, kentlerimizi dost canlısı hâle getirerek kalıcı olarak çözeceğiz.

- Kadim medeniyetimizde tüm hayvanlar, günlük hayatın bir parçasıdır. İnsanlarla birlikte kedi, köpek ve kuşlar kentlerimizin diğer canlı ortaklarıdır. Bu canlıların da insanlar kadar kentsel yaşamın bir parçası olmaya hakları vardır. Dolayısıyla EN İYİLER anlayışımızın temelini de bu yaklaşım belirlemektedir.
- Veteriner hekim odaları ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla sokak hayvanlarının bakım, rehabilitasyon, sağlık ve barınma hizmetleri için stratejik eylem planı oluşturacağız.

- Hayvan barınaklarını, hayvan konuk evine dönüştürülecek biçimde hizmet kalitesi bakımından modernize edecek ve sayılarını artıracacağız.

- Evinde köpek veya kedi bakmak isteyen kişileri hayvan konuk evlerinden faydalanmaları hususunda teşvik edeceğiz.

- Hayvan konuk evlerinde yürütülen hizmetlerin finansmanı konusunda gönüllü kişilerin ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının yardım ve desteklerini sağlayacağız.

- Sokak hayvanlarının çeteleşme ve kontrolsüz üremelerinin önlenmesi için rastgele değil uygun beslenme alanları belirleyeceğiz.

- Belediye sınırları içinde serbest dolaşan sokak hayvanlarının türlerinin ve sayılarının kayıt altına alınması, sağlık durumları izlenmesi için hayvan takip programı hazırlayacağız.

- Belediye sınırları içindeki evcil hayvanların kimlik kayıtları tutularak semtlerde hizmet veren veteriner hekimlerin ve petshopların bu konuda katkısını sağlayacağız.

- Belediyelerin sunduğu veterinerlik hizmetlerinin kapasitesini artıracak, sokak hayvanları ile evcil hayvanlara yönelik faaliyetleri yürütmek üzere belediye birimleri oluşturacağız.

- Hayvan dostlarımıza kötü muamelenin önlenmesi konusunda toplumsal duyarlılığın artırılması ve yasal yaptırımların artırılması için çaba göstereceğiz.

3.17

KENTLER İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE
UYUM SAĞLAYACAK

“

EN İYİLER,**İklim Değişikliğine Karşı
Kentsel Direnç ve Adaptasyon
Politikaları Uygulayacak!**

”

Kentsel yapıyı çevre, alt ve üstyapı, insan sağlığı, tarım ve diğer ekonomik kaynaklar, yoksullar, kayıt dışı yerleşim yerleri ve diğer hassas gruplar üzerinde ciddi sonuçları olan iklim değişikliğinin etkilerini ve risklerini azaltmak için yerel bir koordinasyona dayalı yönetim anlayışıyla kentsel adaptasyon ve risk azaltımına yönelik yerel politikaları hızla hayata geçireceğiz. İklim etkilerine kentsel uyumun (direnç ve adaptasyon) sağlanması için sürdürülebilirlik politikalarını tek seferlik bir çaba değil; hazırlık, eylem ve revizyon döngüsüne bağlı kalarak hassasiyetle uygulayacağız.

• Kentsel enerji tüketiminde tasarruf ve verimlilik sağlanmasına, yenilebilir enerji kaynaklarının kullanılmasına, fosil yakıt tüketiminin azaltılmasına öncülük edeceğiz.

• Kentsel alt ve üstyapı sistemlerini, iklim değişikliğinin etkilerine karşı uyumlu hâle getireceğiz.

• Güvenlik hassasiyeti ve risklerin yüksek olduğu kentsel alanlarda uyum çalışmalarını ivedilikle başlatacağız.

• Kentlerin enerji talebini arttıran kentsel işadalarının oluşumunu önleyecek yeşil ağlar, denetimli yapısal yoğunluk, açık alanlar, geçirgen zemin kaplaması vb. uygulamaları yaygınlaştıracğız.

• Enerjinin etkin olduğu kentsel gelişmeyle birlikte arazileri doğru kullanarak dengeli bir nüfus dağılımı sağlayacağız.

• Yapılarda yenilenebilir enerjinin kullanımına olanak sağlayan projeleri destekleyeceğiz.

• Sürdürülebilir atık yönetimi ve geri dönüşüm mekanizmaları oluşturacağız.

• İklim değişikliği izleme, kontrol ve uyarı sistemlerini geliştireceğiz.

• Yapı stoğunu enerji verimliliği standartlarına uygun hâle getireceğiz.

• Su kaynaklarının verimli kullanılması ve atık suların geri kazanımına yönelik, su kaybını azaltıcı eylem planları hazırlayacağız.

• Tarım arazilerinin imara açılmasına ve yapılaşmaya, su havzalarında yapılaşmaya ve kirlenmeye izin vermeyeceğiz.

• Sera gazı salınımını önleyen tabiat varlıklarını koruyacağız.

3.18

ÖĞRENEN KENTLER BİLGİYİ
PAYLAŞACAK

“

EN İYİLER, Öğrenen Kentler İçin Kent Akademisi Kuracak!

”

Bilgiyi üreten ve paylaşan kentleri oluşturacağız. **“Öğrenen Kent”** anlayışıyla kamusal fayda sağlayacak her alanda, toplumun her kesiminden insanımıza eğitim programları düzenleyeceğiz. Sunulan yerel hizmetlerde sürdürülebilirliğin sağlanması ve maliyetlerinin düşürülmesinde toplumun bilinçlenmesi son derece önemlidir. Bu noktada vatandaşlarımızın bilinçlenmesine katkı sağlamak amacıyla çok sayıda eğitim programları düzenleyeceğiz.

- “Toplumsal cinsiyet eşitliği” ve “kadına karşı şiddetin önlenmesi” hususlarında milletimizin bilinçlenmesini sağlayacağız.
- Kadınların bilgi ve birikiminin artırılmasını amacıyla “aile ekonomisi, evsel katı atık yönetimi, girişimcilik, kişisel hijyen ve temizlik, kadın sağlığı ve hastalıkları, kentsel tarım uygulamaları” gibi birçok konuda eğitim faaliyetleri yürüteceğiz.
- Yerel “ekonomik kalkınmaya” yönelik olarak kişisel girişim, iş birliği geliştirme, bilgi ve tecrübe paylaşımı amacıyla eğitsel toplantı ve seminerler düzenleyeceğiz.
- Kentlilik bilinci ve kültürünün geliştirilmesi amacıyla hemşehri derneklerine yönelik “kentsel aidiyet” programları düzenleyeceğiz.
- İnşaat yüklenicilerinin sektörel işleyiş ve mevzuat bilgilerini artırmak, kentsel dönüşüm sürecinin daha sağlıklı yürütülmesini ve olumlu katkılarını sağlamak amacıyla “Yapı Müteahhitliği” eğitim programı başlatacağız.

- Deprem ve doğal afetlere yönelik “risk yönetimi” konusunda vatandaşlarımızın ve kurumların bilgi eksikliğini gidermek ve “toplumsal direnci” sağlamak amacıyla eğitim faaliyetleri yürüteceğiz.
- “Kentsel ulaşım” toplumsal bilinçlendirme ve farkındalık programlarıyla birlikte trafik eğitimleri sunacağız.
- Kentsel çevrenin ve çevre sağlığının korunması, iyileştirilmesi, kirlilikle oluşan tahribatlarla mücadele edilmesi amacıyla toplumu bilinçlendireceğiz.
- “Enerji kullanımında etkinlik ve verimlilik sağlanması, karbon salınımının azaltılması” hakkında eğitim programları düzenleyeceğiz.
- “Madde kullanımı ve bağımlılık ile mücadele” eğitim programları düzenleyerek gençler ve ilgili kişiler için bilinçlendirme faaliyetleri yürüteceğiz.
- “Kamu güvenliği ve suçun önlenmesi” konusunda eğitim ve farkındalık programları düzenleyeceğiz.
- Yöre insanının iş hayatına katılımını sağlamak için “meslek edindirme ve kişisel gelişim” programları düzenleyeceğiz.
- Kent sağlığı kapsamında “salgın hastalıklardan korunma ve mücadele” eğitimleri vereceğiz.
- Kent sakinlerinin kendilerini doğrudan ilgilendiren belediye hizmetlerine ilişkin konularda doğru ve kullanılabilir bilgiye erişimini sağlayacağız.

3.19

KENTLER SAĞLIKLI OLACAK

“

EN İYİLER,**Sağlıklı Kentler
İnşa Edecek!**

”

Türkiye’de son yirmi yılda izlenen yanlış kentleşme ve çevre politikaları neticesinde sağlıklı ve yaşanabilir doğal çevrenin çok büyük ölçüde zarar gördüğü, kentsel yerleşmenin düzensiz ve çarpık bir şekilde yoğunlaştığı ve tehditlere açık hâle geldiği, doğal kaynaklara erişimin oldukça zorlaştığı bilinmektedir. Diğer yandan nüfus artışının ve yurt dışı göçlerin neden olduğu talep artışı, nüfusun yaş ortalamasının yükselmeye başlaması, ekonomik sorunların yol açtığı kentsel yoksunluk ve yoksulluk gibi gelişmeler; belediyelerin sağlık politikalarına ve özellikle de insan sağlığına ilişkin teşhis ve tedavi hizmetlerine daha fazla ilgi duymasına yol açmıştır. Bu bağlamda İYİ Parti olarak; “sağlıklı insanlar sağlıklı şehirlerde yaşar.” düşüncesiyle sağlık hizmetlerinin her yönüyle iyileştirilmesi ve yaygınlaşması gereğini savunuyoruz.

• Yöre insanının temel sağlık hizmetlerinden kolaylıkla faydalanabilmesi için nüfus büyüklüğüne göre yeterli sayıda belediye tıp merkezleri kuracağız.

• Belediyelerimize ait tıp merkezlerinde kadın hastalıkları ve doğum, dahiliye, fizik tedavi ve rehabilitasyon, çocuk sağlığı ve hastalıkları, ağız ve diş sağlığı, psikiyatri gibi birçok branşta koruyucu hekimlik, ayaktan teşhis ve tedavi hizmetlerini sunacağız.

• Kuracağımız tıp merkezlerimizde ayrıca laboratuvar, röntgen, EKG, ultrason, patoloji, odyoloji ve benzeri alanda diğer sağlık hizmetlerini de sağlayacağız.

• Muayene farkı almadan sunacağımız sağlık hizmetlerinde vatandaşlarımıza “ilaç desteği” de sağlayacağız. Sosyal güvenlik koruması olmasa da kadın, çocuk, yaşlılar ve şehit yakınları sağlık hizmetlerinde önceliğimiz olacak.

• Belediyelerimizde hastane öncesi acil yardım ve hasta transfer ekiplerinin tıbbi personel ve teknik donanımını artıracak, yeterli sorununu çözeceğiz.

• Doktor, hemşire, psikolog, diyetisyen, fizyoterapist ve sosyal hizmet uzmanlarından oluşan gezici “**İyi Destek**” ekipleri oluşturacağız.

- Evde sağlık hizmetleri kapsamında oluşturacağımız İyi Destek ekipleriyle; yaşlı, kısıtlı, engelli, alzheimer, kronik hastalığı, obezitesi ve şeker hastalığı olan vatandaşlarımıza tıbbi destek ve sağlık hizmeti sunacağız. Bu vatandaşlarımızın sağlık kurumlarına transfer işlemlerini sağlayacağız. Bu kapsamda sosyal güvencesi olmayan hastalara ihtiyaç duydukları tıbbi aletlere erişimde destek sağlayacağız.
- Evde girişimsel hemşirelik bakım hizmetlerini tüm belediyelerimizde yaygınlaştıracacağız. Bu kapsamda kursiyerlere yeterlilik belgesi verilecek eğitim programları düzenleyeceğiz.
- Yaşlılarımıza gündüzleri vakit geçirecek ve sosyal faaliyetlerde bulunabilecekleri gününbirlik yaşam ve bakım merkezleri tesis edeceğiz. Demans, alzheimer, felç (inme) hastalarının yatılı bakımının sağlanması amacıyla sağlık merkezleri kuracağız.
- Engelli bireylerin günlük hayattaki özel gereksinimleri için ihtiyaç duydukları hizmetlere eşit erişim sağlayan, yaşamlarını kolaylaştırmaya yönelik hizmetleri en üst seviyede sunan "Engelsiz Kentleri" kuracağız.
- Engelli vatandaşlarımıza daha sürdürülebilir ve eşitlikçi hizmet sunabilmek için her belediyemizde izlenebilir ve ölçülebilir aktif bir veri tabanı oluşturacağız.
- Engelli vatandaşlara uygun yüksek sağlık standartları ve rehabilitasyon olanakları sağlayan "Engelsiz Yaşam Merkezleri" kuracağız. Bu merkezlerde nitelikli ve eğitimli personel istihdamı sağlayacağız.
- Özel gereksinimli çocuklarımıza eğitim, beslenme, sağlık ve rehabilitasyon hizmetleri sunmak amacıyla her ilçede merkezler açacağız.
- Kansere ve obezitenin önlenmesi ile şeker hastalığı, madde ve uyuşturucu bağımlılığı konularında kamu spotları, eğitim araçları ve dijital teknolojiler ile milletimizi bilinçlendireceğiz.
- Termal kaynaklarının zengin olduğu il ve ilçelerde milletimizin şifalı sulara erişimini sağlamak amacıyla belediye termal tesisleri kuracağız.
- Termal bölgelerdeki turizm tesislerinin hijyen koşullarına uygunluğunu düzenli olarak denetleyeceğiz.
- Toplum ve çevre sağlığının korunması kapsamında

bulaşıcı hastalıkların yayılmasını önlemek amacıyla vektörlerle mücadele ve ilaçlama hizmetlerini alanını genişleteceğiz.

- Toplum sağlığı amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde koruyucu hekimlik çalışmalarına ağırlık vereceğiz. Yine bu kapsamda milletimizin bilinçlendirilmesi için eğitim faaliyetleri düzenleyeceğiz.
- Yüz bin nüfus üzerindeki belediyelerimizde bağımlılıkla mücadelede "tedavi ve rehabilitasyon merkezleri" kuracağız. Bağımlılıkla mücadelemiz sadece önleyici tedbirlerle sınırlı kalmayacak ayrıca eğitilmiş uzman personelin bulunduğu merkezlerde teşhis, tedavi ve destek faaliyetlerini yürüteceğiz.
- İl ve ilçelerde kamuya ait tüm eğitim kurumlarında, sosyal tesislerde ve tüm kutsal ibadet yerlerinde dezenfeksiyon ve mevsimsel ilaçlama desteği sağlayacağız.
- Çevre sağlığı kapsamında üretim tesislerinin havaya, toprağa, kaynak sularına yaptıkları olumsuz etkileri tespit edecek, denetleyecek ve gereken önleyici tedbirleri alacağız.
- Gıda güvenliği ve toplum sağlığının korunması amacıyla hayvansal kökenli gıda maddelerinin üretimi ve satışının yapıldığı yerlerin periyodik olarak denetlenmesini sağlayacağız.
- Belediye sınırları içinde bulunan orman arazilerini, su havzalarını, zeytinlik gibi yaşamsal öneme sahip ekili tarım alanlarını betonlaşmadan, sanayi tesislerinin ve maden şirketlerinin müdahalesinden koruyacağız.
- Kentsel enerji tüketiminde tasarruf ve verimlilik sağlanmasına, yenilebilir enerji kaynakları kullanılmasına, fosil yakıt tüketimini azaltılmasına öncülük edeceğiz.
- Sürdürülebilir atık yönetimi ve geri dönüşüm mekanizmaları oluşturacağız.
- Su kaynaklarının verimli kullanılması ve atık suların geri kazanımına yönelik su kaybını azaltıcı eylem planları hazırlayacağız.
- Sera gazı salınımını önleyen tabiat varlıklarını koruyacağız.
- Belediyelerimizde çevre sağlığı uzmanları ve çevre mühendislerinin istihdam sayısını artıracacağız.

- Veteriner hekim odaları ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla sokak hayvanlarının bakım, rehabilitasyon, sağlık ve barınma hizmetleri için stratejik eylem planı oluşturacağız.
- Belediyelerin sunduğu veterinerlik hizmetlerinin kapasitesini artıracak, sokak hayvanları ile evcil hayvanlara yönelik faaliyetleri yürütmek üzere özel belediye birimleri oluşturacağız.
- Hayvan barınaklarını, hayvan konuk evine dönüştürülecek biçimde hizmet kalitesi bakımından modernize edecek ve sayılarını artıracacağız.
- Sokak hayvanlarının çeteleşme ve kontrolsüz üremelerinin önlenmesi için rastgele değil uygun beslenme alanları belirleyeceğiz. Belediye sınırları içinde serbest dolaşan sokak hayvanlarının türlerinin ve sayılarının kayıt altına alınması, sağlık durumlarının izlenmesi için hayvan takip programı hazırlayacağız.
- Belediye sınırları içinde gerçekleşen ölüm olaylarında cenazelerin gasil, morg ve nakil hizmetlerinin uygun koşullarda yerine getirilmesini sağlayacağız.

EN İYİLER

